

II

(Acte fără caracter legislativ)

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA (UE) 2021/1700 A COMISIEI

din 15 septembrie 2021

privind programele interne de asigurare a conformității pentru controalele cercetării care implică produse cu dublă utilizare în temeiul Regulamentului (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere articolul 26 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare ⁽¹⁾ [denumit în continuare „Regulamentul (UE) 2021/821”],

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2021/821 instituie un regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare.
- (2) Un sistem eficace, uniform și consecvent de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare este necesar pentru a promova securitatea UE și securitatea internațională și pentru a asigura atât conformitatea cu angajamentele și responsabilitățile internaționale ale statelor membre și Uniunii Europene (UE), în special în ceea ce privește neproliferarea, cât și promovarea unor condiții de concurență echitabile în rândul operatorilor din UE.
- (3) Abordările și practicile comune referitoare la programele interne de asigurare a conformității pot contribui la o aplicare uniformă, eficientă, eficace și consecventă a controalelor la nivelul întregii UE.
- (4) Având în vedere importanța crescândă a controlului exporturilor în cadrul piețelor integrate, progresele științifice și tehnologice rapide, rolul organizațiilor de cercetare și al cercetătorilor și modul în care sectorul european al cercetării și inovării poate atrage investiții publice și private din întreaga lume, eficacitatea controalelor exporturilor depinde în mare măsură de gradul de conștientizare al instituțiilor de cercetare și de eforturile lor active de a respecta restricțiile la export. În acest scop, institutele de cercetare pot institui un set de politici și proceduri interne, cunoscute și sub denumirea de „program intern de asigurare a conformității”.
- (5) Prezenta recomandare oferă un cadru care să ajute organizațiile de cercetare și cercetătorii, managerii din domeniul cercetării și personalul responsabil cu asigurarea conformității să identifice, să gestioneze și să atenueze riscurile asociate controalelor exporturilor de produse cu dublă utilizare și care să faciliteze conformitatea cu legile și reglementările relevante ale UE și de la nivel național.
- (6) Prezenta recomandare oferă, de asemenea, un cadru pentru a sprijini autoritățile competente din statele membre în elaborarea unor programe specifice de informare, precum și în evaluarea de către acestea a riscurilor legate de activitățile de cercetare, în exercitarea responsabilității lor de a decide cu privire la autorizațiile de export pentru produsele cu dublă utilizare enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) 2021/821.

⁽¹⁾ JO L 206, 11.6.2021, p. 1.

- (7) Prezenta recomandare a făcut obiectul unei analize aprofundate în cadrul Grupului de coordonare pentru produse cu dublă utilizare în 2019 și 2020 și ia în considerare observațiile primite în cadrul unei consultări publice desfășurate în ultimul trimestru al anului 2020.
- (8) Prezenta recomandare nu are caracter obligatoriu, iar organizațiile de cercetare și cercetătorii trebuie să își păstreze responsabilitatea în ceea ce privește respectarea obligațiilor care le revin în temeiul Regulamentului (UE) 2021/821, în timp ce Comisiei îi revine sarcina de a asigura faptul că prezenta recomandare își menține relevanța în timp,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Se recomandă ca statele membre și exportatorii, inclusiv organizațiile de cercetare și cercetătorii, să țină seama de orientările fără caracter obligatoriu prevăzute în anexa la prezenta recomandare în vederea îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul Regulamentului (UE) 2021/821.

Adoptată la Bruxelles, 15 septembrie 2021.

Pentru Comisie
Valdis DOMBROVSKIS
Vicepreședinte executiv

ANEXA

CUPRINS

Introducere	4
Glosar	4
Secțiunea 1 Introducere pentru personalul de conducere	8
Secțiunea 2 Sensibilizarea cercetătorilor	9
2.1 Introducere	9
2.2 Domenii de cercetare și scenarii care ar putea declanșa controale ale exporturilor de produse cu dublă utilizare	9
2.3. Elementele de bază ale sistemului UE de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare	11
2.3.1. Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare	11
2.3.2. Cum se citește textul codurilor produselor cu dublă utilizare?	13
2.3.3. Controalele privind produsele software (subcategoria D)	14
2.3.4. Controalele privind tehnologia (subcategoria E)	15
2.3.5. Excepțiile de la controale pentru produsele cu dublă utilizare	17
2.3.6. Activități supuse controlului	20
2.3.7. Tipuri de autorizații	21
2.3.8. Controale la export pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în listă	22
2.3.9. Semnale de alertă	23
2.3.10. Controale privind furnizarea de asistență tehnică	23
2.3.11. Controlul exporturilor și măsuri restrictive (sanțiuni)	23
2.3.12. Întrebări frecvente	23
Secțiunea 3 Instituirea sau revizuirea unui program intern de asigurare a conformității pentru cercetarea care implică produse cu dublă utilizare	24
3.1 Evaluarea riscurilor	25
3.2 Elementele de bază ale unui PIC	25
3.2.1. Angajamentul conducerii superioare cu privire la conformitate	26
3.2.2. Structura organizatorică, responsabilități și resurse	26
3.2.3. Formare și creșterea gradului de sensibilizare	28
3.2.4. Procesul și procedurile de verificare a exportului	29
3.2.5. Analiza performanței, auditurile, raportarea și măsurile corective	34
3.2.6. Păstrarea evidențelor și documentarea	35
3.2.7. Securitatea fizică și a informațiilor	36
Apendice	57
Apendicele 1 Domenii de cercetare care sunt mai susceptibile de a fi afectate de controalele exporturilor de produse cu dublă utilizare.	38
Apendicele 2 Scenarii de cercetare în care pot fi instituite controale ale exporturilor	40
Apendicele 3 Lista semnalelor de alertă	42
Apendicele 4 Întrebări utile la stabilirea PIC a unei organizații de cercetare	44
Apendicele 5 Diagrama cerințelor în materie de licențe pentru exporturile și transferurile în interiorul UE de produse cu dublă utilizare	47
Apendicele 6 Exemple de posibile structuri de organizare a asigurării conformității într-o organizație de cercetare	48
Apendicele 7 Rezumatul cerințelor în materie de licențe pentru produsele cu dublă utilizare	50
Apendicele 8 Niveluri de maturitate tehnologică	51
Apendicele 9 Referințe și contacte	52

Introducere

Prezentele orientări sunt elaborate pentru a ajuta organizațiile de cercetare ⁽¹⁾ și cercetătorii acestora, managerii din domeniul cercetării și personalul responsabil cu asigurarea conformității să identifice, să gestioneze și să atenueze riscurile asociate controalelor exporturilor de produse cu dublă utilizare și să faciliteze conformitatea cu legile relevante ale UE și de la nivel național.

Orientările sunt structurate în trei secțiuni și conțin o serie de appendice. Cele trei secțiuni sunt destinate să fie independente una de cealaltă. Atunci când se citesc toate secțiunile fără pauză, există o oarecare suprapunere a explicațiilor furnizate. Acest fapt este intenționat. Secțiunile 1-3 sunt elaborate pentru următorul public-țintă:

- Secțiunea 1 servește drept introducere pentru nivelul (nivelurile) de conducere din cadrul organizațiilor de cercetare și subliniază cât de important este angajamentul personalului de conducere de nivel superior de a respecta punerea în aplicare a unor măsuri de conformitate interne proporționale și eficiente.
- Secțiunea 2 conține informații de sensibilizare pentru cercetători, inclusiv elementele de bază ale controalelor exporturilor de produse cu dublă utilizare, informații necesare înțelegerii listei de control și a impactului potențial asupra activităților legate de cercetare.
- Secțiunea 3 oferă orientări specifice personalului responsabil cu asigurarea conformității cu privire la modul de instituire și de revizuire a unui program intern de asigurare a conformității.

Prezentele orientări sunt adoptate în temeiul Regulamentului (UE) 2021/821 din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare, denumit în continuare „Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare”. Comisia îl poate actualiza în viitor în funcție de evoluția circumstanțelor, incluzând orice eventuale revizuirii relevante ale sistemului UE de control al exporturilor.

Exemplele din prezentele orientări care se referă la textul codurilor cu dublă utilizare sunt ilustrative. Ele sunt derivate din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, astfel cum a fost actualizat ultima dată în 2020. Vă rugăm să verificați cea mai recentă actualizare a anexei I pentru clasificarea în conformitate cu cea mai recentă actualizare.

În cazul în care o organizație de cercetare, după ce a citit informațiile furnizate în prezentele orientări, are întrebări cu privire la regimul de control aplicat cercetărilor sale relevante sau are întrebări suplimentare legate de prezentele orientări, ea este invitată să contacteze autoritatea națională competentă din statul membru al UE în care este stabilită ⁽²⁾.

Prezentele orientări se bazează pe orientările UE privind programul intern de asigurare a conformității pentru controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, publicate în august 2019 ⁽³⁾, pe materialele de orientare existente pentru mediul academic din statele membre ale UE și pe cele mai bune practici ale organizațiilor de cercetare.

Prezentele orientări iau în considerare observațiile primite de Comisie în contextul consultării publicului-țintă care a avut loc în al patrulea trimestru al anului 2020 ⁽⁴⁾. Proiectul de orientări a fost evaluat foarte pozitiv și au fost făcute câteva sugestii foarte utile. În special, structura orientărilor a fost îmbunătățită pentru a elimina anumite suprapuneri și au fost adăugate explicații suplimentare cu privire la subiectul controalelor în materie de software.

GLOSAR

Prezentul glosar explică sau definește termenii recurenți utilizați în prezentele orientări. Produsele marcate cu * intră sub incidența definițiilor din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Descrierile produselor fără * nu sunt definiții obligatorii din punct de vedere juridic.

⁽¹⁾ În sensul prezentelor orientări, organizațiile de cercetare sunt entități care desfășoară activități de cercetare în sectorul academic sau de cercetare, indiferent de statutul lor juridic (organizate în temeiul dreptului public sau privat) sau de modul de finanțare, al cărui scop principal este de a desfășura în mod independent activități de cercetare fundamentală, cercetare industrială sau dezvoltare experimentală sau de a disemina pe scară largă rezultatele unor astfel de activități prin predare, publicații sau transfer de cunoștințe. Se includ aici universitățile, facultățile, academiile de științe, centrele de cercetare științifică aplicată și laboratoarele.

⁽²⁾ Lista autorităților competente este inclusă în appendicele 9.

⁽³⁾ Recomandarea (UE) 2019/1318 a Comisiei din 30 iulie 2019 privind programele interne de asigurare a conformității pentru controalele schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 428/2009 publicată la 5 august 2019 (JO L 205, 30.7.2019, p. 15) – A se vedea, de asemenea: <http://data.europa.eu/eli/reco/2019/1318/oj>

⁽⁴⁾ Detaliile consultării publice pot fi găsite la adresa: https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=292

Termen	Descriere sau definiție:
Anexa I, anexa II sau anexa IV la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare	Anexa I, anexa II sau anexa IV la Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare. Anexele sunt actualizate anual prin intermediul unui act delegat al Comisiei. Pentru cea mai recentă actualizare, a se vedea https://eur-lex.europa.eu .
Embargo asupra armelor*	Un embargo asupra armelor instituit printr-o decizie sau o poziție comună adoptată de Consiliu sau printr-o decizie a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) ori un embargo asupra armelor impus printr-o rezoluție obligatorie a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite.
Grupul Australia (AG)	Regimul de control al exporturilor pentru controlul echipamentelor, materialelor și tehnologiilor de producție chimice și biologice. A se vedea, de asemenea: https://www.dfat.gov.au/publications/minisite/theaustraliagroupnet/site/en/index.html
Autorizație	Licență
Cercetare științifică fundamentală*	Activitate experimentală sau teoretică desfășurată în principal pentru obținerea de noi cunoștințe despre principiile fundamentale ale fenomenelor ori faptelor observabile și care nu este orientată în primul rând spre un scop sau obiectiv practic specific.
Convenția cu privire la armele biologice (BWC)	Convenția cu privire la interzicerea perfecționării, producției și stocării armelor bacteriologice (biologice) și cu toxine și la distrugerea lor.
Controale exhaustive	Controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare neincluse în listă, în conformitate cu condițiile menționate la articolele 4, 5, 9 și 10 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.
Convenția privind armele chimice (CWC)	Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora.
Destinatarul	Primul destinatar în străinătate al produsului (produselor) care urmează să fie exportat(e). Acesta poate fi locul în care produsul rămâne, caz în care destinatarul va fi considerat utilizatorul final.
Teritoriul vamal al Uniunii	Teritoriul vamal al Uniunii în sensul articolului 4 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii ⁽¹⁾ („Codul vamal al Uniunii”;
Produse de supraveghere cibernetică*	Produse cu dublă utilizare special concepute pentru a permite supravegherea sub acoperire a persoanelor fizice prin monitorizarea, extragerea, colectarea sau analizarea datelor din sistemele de informații și telecomunicații.
Produse cu dublă utilizare*	Produse, inclusiv produse software și tehnologii, care pot avea o utilizare atât civilă, cât și militară, și care includ produsele care pot fi folosite pentru conceperea, dezvoltarea, producerea sau utilizarea de arme nucleare, chimice sau biologice sau de vectori purtători de asemenea arme, inclusiv toate produsele care pot fi utilizate atât în manieră neexplozivă, cât și pentru a contribui în orice mod la fabricarea armelor nucleare sau a altor dispozitive nucleare explozive.
Utilizatorul final	Destinatarul final în străinătate al produsului (produselor) care urmează să fie exportat(e).

Lista comună a UE cuprinzând produsele militare	Lista comună a Uniunii Europene cuprinzând produsele militare cu echipamentele care fac obiectul Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar. Lista este actualizată anual. Pentru cea mai recentă actualizare, a se vedea https://eur-lex.europa.eu/ .
Regimurile de control al exporturilor	Acorduri multilaterale care vizează prevenirea proliferării armelor nucleare, biologice și chimice și a vectorilor acestora, precum și prevenirea acumulării destabilizatoare de arme convenționale și de produse cu dublă utilizare, de exemplu prin stabilirea unor liste de produse care ar trebui să facă obiectul controalelor. Regimurile de control al exporturilor se referă la Grupul furnizorilor nucleari (NSG), Comitetul Zangger (ZC), Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete (MTCR), Grupul Australia (AG) și Aranjamentul de la Wassenaar (WA).
Exportul*	<ul style="list-style-type: none"> — un regim de export în sensul articolului 269 din Codul vamal al Uniunii; — un reexport în sensul articolului 270 din Codul vamal al Uniunii; un reexport are loc și în cazul în care, în timpul unui tranzit pe teritoriul vamal al Uniunii în conformitate cu articolul 2 punctul 11 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, trebuie depusă o declarație sumară de ieșire deoarece destinația finală a produselor a fost schimbată; — un regim de perfecționare pasivă în sensul articolului 259 din Codul vamal al Uniunii; — transmiterea de produse software sau de tehnologii prin mijloace de comunicare electronice, inclusiv fax, telefon, poștă electronică sau orice alt mijloc electronic spre o destinație din afara teritoriului vamal al Uniunii; este inclusă punerea la dispoziție în format electronic a unor astfel de produse software și tehnologii pentru persoane fizice sau juridice, sau pentru parteneriate din afara teritoriului vamal al Uniunii; este inclusă, de asemenea, transmisia orală de tehnologie atunci când tehnologia este descrisă printr-un mijloc de transmisie vocală.
Exportator*	<p>Orice persoană fizică sau juridică sau orice parteneriat care:</p> <ul style="list-style-type: none"> — în momentul în care este acceptată declarația de export sau declarația de reexport sau declarația sumară de ieșire, este titularul contractului încheiat cu destinatarul din țara terță și are autoritatea de a decide trimiterea produselor în afara teritoriului vamal al Uniunii; în cazul în care nu a fost încheiat niciun contract de export sau în cazul în care titularul contractului nu acționează în nume propriu, prin exportator se înțelege persoana care are autoritatea de a decide transmiterea produselor în afara teritoriului vamal al Uniunii; — decide transmiterea de produse software sau de tehnologii prin mijloace de comunicare electronice, inclusiv fax, telefon, poștă electronică sau orice alt mijloc electronic către o destinație din afara teritoriului vamal al Uniunii, sau punerea la dispoziția unor persoane fizice sau juridice, sau unor parteneriate din afara teritoriului vamal al Uniunii, sub formă electronică, astfel de produse software și tehnologii. <p>Atunci când, în temeiul unui contract în baza căruia se face exportul, de dreptul de a dispune de produsul cu dublă utilizare beneficiază o persoană rezidentă sau stabilită în afara teritoriului vamal al Uniunii, se consideră că exportatorul este partea contractantă rezidentă sau stabilită pe teritoriul vamal al Uniunii.</p> <p>Orice persoană fizică ce transportă produsele cu dublă utilizare pentru export, în cazul în care aceste produse cu dublă utilizare sunt transportate în bagajele personale ale persoanei respective în sensul articolului 1 punctul 19 litera (a) din Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei (?).</p>

Programul intern de asigurare a conformității (PIC)*	Politici și proceduri curente eficiente, corespunzătoare și proporționale, adoptate de exportatori pentru a facilita respectarea dispozițiilor și obiectivelor prezentului regulament și a termenilor și condițiilor autorizațiilor puse în aplicare în temeiul prezentului regulament, inclusiv, printre altele, măsuri de diligență necesară de evaluare a riscurilor legate de exportul produselor către utilizatorii finali și utilizările finale.
Transfer sau transfer în interiorul UE	Circulația sau transmiterea unui produs cu dublă utilizare prevăzut în anexa IV la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare de la un furnizor dintr-un stat membru al UE la un destinatar dintr-un alt stat membru al UE.
Din domeniul public*	Tehnologie sau software care au devenit accesibile fără restricții după difuzarea lor mai departe (restricțiile din sfera drepturilor de autor nu plasează tehnologia sau produsele software” în afara „domeniului public”).
Produse cu dublă utilizare incluse în listă	Produsele cu dublă utilizare care sunt enumerate în anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.
Regimul de control al tehnologiilor pentru rachete (MTCR)	Regimul de control al exporturilor pentru controlul vectorilor (vehicule aeriene fără pilot și rachete) pentru arme nucleare, chimice sau biologice de distrugere în masă. A se vedea, de asemenea: https://mtcr.info/
Produse cu dublă utilizare neincluse în listă	Produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în lista din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare și care pot face obiectul controalelor la export (controale exhaustive). Sunt incluse produsele care se încadrează (imediat) sub pragurile tehnice din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.
Tratatul de neproliferare nucleară (TNP)	Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare
Grupul furnizorilor nucleari (NSG)	Regimul de control al exporturilor de produse și tehnologii din domeniul nuclear. A se vedea, de asemenea: https://www.nuclearsuppliersgroup.org/en/
Proliferare	Fluxul de produse (inclusiv software și tehnologie) din țările care dețin aceste produse către țări care nu le dețin și care încearcă să obțină acces la aceste produse în vederea utilizării în cadrul programelor de arme de distrugere în masă.
Organizații de cercetare	Entități care desfășoară activități de cercetare și care își desfășoară activitatea în sectorul academic sau de cercetare, indiferent de statutul lor juridic (organizate în temeiul dreptului public sau privat) sau de modul de finanțare, și al căror scop principal este de a desfășura în mod independent activități de cercetare fundamentală, cercetare industrială sau dezvoltare experimentală sau de a disemina pe scară largă rezultatele unor astfel de activități prin predare, publicații sau transfer de cunoștințe. Se includ aici universitățile, facultățile, academiile de științe, centrele de cercetare științifică aplicată și laboratoarele.
Sanțiuni	Măsuri restrictive care vizează state, entități și persoane. Unele sunt mandatate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, în timp ce altele sunt adoptate în mod autonom de către Uniunea Europeană sau la nivel național de către un stat membru al UE.
Niveluri de maturitate tehnologică (TRL)	Nivelurile de maturitate tehnologică sunt un sistem de măsurare care nu este specific vreunei discipline, cu indicatori ai nivelului de maturitate al anumitor tehnologii.
Tehnologie*	Informații specifice necesare pentru dezvoltarea, producția sau utilizarea produselor. Aceste informații sunt sub formă de date tehnice sau asistență tehnică.
Rezoluția 1540 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (RCSONU)	Rezoluție a Organizației Națiunilor Unite care urmărește să împiedice actorii nestatali să achiziționeze arme nucleare, biologice și chimice, vectorii acestora și materiale conexe.

Aranjamentul de la Wassenaar (WA)	Regimul multilateral de control al exporturilor pentru controlul armelor convenționale și al produselor și tehnologiilor cu dublă utilizare. A se vedea, de asemenea: https://www.wassenaar.org
Arme de distrugere în masă (ADM)	Materiale chimice, biologice, radiologice sau nucleare (CBRN) și vectorii acestora cu capacitatea de a ucide un număr mare de ființe umane.
Comitetul Zangger (ZC)	Comitetul Zangger menține o listă de declanșare care declanșează mecanisme de siguranță ale Agenției Internaționale pentru Energie Atomică ca o condiție pentru furnizarea de produse din domeniul nuclear. A se vedea, de asemenea: http://zanggercommittee.org/

(¹) JO L 269, 10.10.2013, p. 1.

(²) JO L 343, 29.12.2015, p. 1.

SECȚIUNEA 1

Introducere pentru personalul de conducere

Organizațiile de cercetare dispun de stimulente puternice pentru inovare în beneficiul tuturor și pentru colaborări la nivel internațional, ceea ce constituie o bază pentru promovarea cercetării. Un sector european prosper al cercetării și inovării atrage investiții publice și private din întreaga lume. În contextul a numeroase colaborări autentice și transparente în scopul obținerii unor progrese științifice și tehnologice semnificative, pot exista oferte străine de colaborare, invitații și schimburi informale cu motive ascunse, de exemplu încercarea de a avea acces la cercetări care au ca obiect produse cu dublă utilizare în alte scopuri decât cele declarate. În acest caz, cercetătorii și organizațiile de cercetare pot încălca în mod neintenționat reglementările în materie de export. Pe internet sunt disponibile cazuri documentate care ilustrează importanța controalelor privind tehnologia în domeniile tehnologice relevante pentru proliferare și măsurile de asigurare a respectării legii în legătură cu cercetătorii sau cu organizațiile de cercetare.

Controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare reglementează activitățile care implică produse (materiale, echipamente, software și tehnologii) care pot fi utilizate atât în scopuri civile, cât și militare și care pot fi asociate cu crearea de produse militare convenționale sau cu proliferarea armelor nucleare, radiologice, chimice sau biologice, cunoscute și sub denumirea de arme de distrugere în masă, precum și a vectorilor acestora, cum ar fi rachetele și dronele. În plus, aceste controale pot fi completate cu măsuri naționale pentru produsele cu dublă utilizare neincluse în listă în scopuri legate de siguranța publică sau de drepturile omului.

Cooperarea dintre organizațiile de cercetare și guverne este esențială pentru a contribui la obiectivele de securitate ale Uniunii Europene (UE) și ale statelor membre, la obligațiile internaționale în materie de securitate și la angajamentele de neproliferare, cum ar fi Strategia europeană de securitate, regimurile de control al exporturilor, Convenția cu privire la armele biologice, Convenția privind armele chimice, Tratatul de neproliferare nucleară și Rezoluția 1540 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. Organizația de cercetare joacă un rol important în atingerea acestor obiective prin creșterea gradului de sensibilizare a riscurilor și prin acțiuni corespunzătoare. Controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare nu este singurul instrument de politică care își aduce contribuția; efectuarea unor investigații minuțioase prealabile acordării vizelor și sancțiunile sunt exemple de alte instrumente de politică care au obiective și metode specifice care nu sunt discutate în prezentele orientări.

Controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare implică provocări specifice pentru organizațiile de cercetare, legate de importanța partajării rezultatelor cercetării, asociate imperativului „*dacă nu publici nu există!*” din ecosistemul de cercetare. Creșterea gradului de sensibilizare cu privire la aceste controale reprezintă un aspect important al prevenirii și atenuării riscurilor legate de neconformitate. În UE, nivelul de experiență în ceea ce privește punerea în aplicare și gestionarea unor astfel de măsuri de asigurare a conformității în cadrul organizațiilor de cercetare variază în mod semnificativ. Autoritățile competente din UE se angajează să ofere orientări organizațiilor de cercetare cu privire la modalitățile de consolidare a măsurilor interne de asigurare a conformității.

Deși este recunoscut faptul că este nevoie de timp pentru ca organizațiile de cercetare să instituie și să mențină astfel de măsuri, o abordare sistematică și proporțională a măsurilor interne de conformitate pentru controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare este esențială pentru respectarea Regulamentului UE privind produsele cu dublă utilizare aplicabil și a măsurilor naționale complementare.

Este la latitudinea fiecărei organizații de cercetare să stabilească modul în care măsurile interne de asigurare a conformității sunt puse în aplicare cel mai bine și care sunt procedurile operaționale interne de urmat pentru cercetătorii individuali. Acest deziderat ar putea fi realizat prin crearea de noi structuri de control al exporturilor sau prin încorporarea acestor măsuri în structuri (existente), cum ar fi organismele consultative. Un program intern de asigurare a conformității (PIC) pentru controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare reprezintă adesea doar o parte a sistemului general de conformitate al organizației de cercetare.

Numeroase activități de cercetare desfășurate de organizații de cercetare nu fac obiectul controlului exporturilor de produse cu dublă utilizare. În primul rând, deoarece aceste activități de cercetare nu se referă la niciunul dintre produsele din lista UE a produselor cu dublă utilizare. În al doilea rând, deoarece cercetarea nu se referă în mod specific la tehnologia pentru dezvoltarea, producția sau utilizarea care este responsabilă de atingerea sau extinderea nivelurilor de performanță controlate sau a funcțiilor din lista UE de produse cu dublă utilizare. În cele din urmă, deoarece cercetarea poate fi etichetată drept „cercetare științifică fundamentală” sau „în domeniul public”, astfel cum este definită în Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, sau pentru că reprezintă informațiile minime necesare pentru cererile de brevet.

Cu toate acestea, nicio organizație de cercetare renumită nu dorește să fie implicată în utilizarea abuzivă a (rezultatelor) cercetării relevante pentru proliferare. Aceasta nu este doar o chestiune care ține de obligația de a respecta cerința controalelor la export, ci este motivată și de propriul interes. Prin urmare, este important ca organizațiile de cercetare să ia măsuri interne proporționale și eficiente pentru a reduce la minimum riscul de neconformitate. Absența unor astfel de măsuri poate conduce la angajarea răspunderii juridice a instituției în cazul în care se constată o neconformitate. Este necesar un angajament din partea conducerii superioare pentru a sublinia importanța și valoarea acordată respectării efective a normelor și pentru a furniza resurse adecvate în vederea asigurării respectării angajamentelor asumate.

SECȚIUNEA 2

Sensibilizarea cercetătorilor

2.1. Introducere

Controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare în UE se aplică pentru a preveni acumularea nedorită de produse militare convenționale și proliferarea armelor nucleare, radiologice, chimice și biologice, cunoscute și sub denumirea de arme de distrugere în masă (ADM), precum și a vectorilor acestora, cum ar fi rachetele și dronele. În plus, aceste controale pot fi completate cu măsuri naționale pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt enumerate în anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare din motive de siguranță publică sau preocupări legate de drepturile omului. Întrucât produsele cu dublă utilizare sunt utilizate în principal în scopuri civile, potențialul lor de a fi utilizate abuziv nu este adesea evident la prima vedere. Cu toate acestea, pe mâini greșite, ele reprezintă o amenințare la adresa păcii internaționale și a intereselor de securitate ale Uniunii Europene și ale statelor sale membre.

Organizațiile de cercetare sunt adesea preocupate de percepția publică asupra cercetării cu potențial militar. „Dubla utilizare” în contextul cercetării este adesea considerată în sens larg: care sunt aplicațiile civile și militare (ne)dorite ale cercetării sau care este o posibilă utilizare abuzivă a cercetării în scopuri lipsite de etică.

Cu toate acestea, în ceea ce privește sistemul UE de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare, „dubla utilizare” trebuie înțeleasă într-un sens restrâns. Aceasta se referă la produse, inclusiv software și tehnologie, care pot fi utilizate atât în scopuri civile, cât și militare. Pentru mai multe informații privind domeniul de aplicare al produselor cu dublă utilizare incluse și neincluse în listă, a se vedea subsecțiunea 2.3.2 și apendicele 1.

În cazul produselor cu dublă utilizare, orice persoană fizică sau juridică are obligația legală de a respecta actele cu putere de lege și reglementările relevante. Aceste obligații legale nu sunt identice (dar se pot suprapune cu) motivațiile etice sau autorestricționarea existentă pentru a preveni sau a atenua riscurile și daunele potențiale care ar putea fi cauzate de utilizarea răuvoitoare a rezultatelor cercetării care implică produse cu dublă utilizare.

Prezentele orientări se referă la „cercetarea care implică produse cu dublă utilizare”: produse cu dublă utilizare care sunt utilizate în timpul cercetării sau cercetare care generează rezultate ale cercetării sub orice formă posibilă (*) care îndeplinesc specificațiile tehnice ale unui produs cu dublă utilizare din lista UE de control al produselor cu dublă utilizare sau dintr-o listă națională complementară de produse cu dublă utilizare (dacă există). Într-un număr limitat de cazuri, aici se includ situații în care există preocupări legate de utilizarea/utilizatorul final(ă) în domeniul militar sau al armelor de distrugere în masă în ceea ce privește produsele cu dublă utilizare neincluse în listă. Este important de remarcat faptul că nu orice activitate de cercetare care implică produse cu dublă utilizare va necesita o autorizație. Subsecțiunea 2.3.6 detaliază cazurile în care este necesară o autorizație.

2.2. Domenii de cercetare și scenarii care ar putea declanșa controale ale exporturilor de produse cu dublă utilizare

Scopul controlului exporturilor nu este acela de a cenzura cercetarea științifică (rezultatele), ci de a preveni abuzurile legate de securitate atunci când se transferă bunuri sau cunoștințe sensibile în străinătate. Oamenii de știință și institutele de cercetare sunt obligate să respecte aceleași legi ca industria prelucrătoare și ca toată lumea. Înainte de exportul produselor sau de transferul de informații, exportatorii și intermediarii de informații au

(*) De exemplu, diseminare, publicare, prezentare, comunicare și colaborare pe suport de hârtie sau sub formă electronică, în care rezultatele cercetării sunt puse la dispoziția altor persoane decât autorii.

datoria de a verifica dacă acțiunile lor necesită o aprobare prealabilă din partea autorităților de reglementare. Este recunoscut faptul că, în contextul cercetării, acest lucru necesită echilibrarea preocupărilor legate de securitatea (inter)națională și de libertatea academică, dar și promovarea accesului liber în ceea ce privește rezultatele și datele cercetării:

- Libertatea academică este un drept fundamental garantat de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene ⁽⁶⁾. Totuși, acest lucru nu scutește cercetătorii și organizațiile de cercetare de obligația de a respecta reglementările care sunt instituite pentru a proteja interesele de securitate ale UE și ale statelor sale membre ⁽⁷⁾.
- Promovarea unui Acces Liber, astfel cum este impus de unele programe de finanțare, vizează îmbunătățirea accesului la rezultatele cercetării și la date și reutilizarea acestora. Cu toate acestea, aceste obiective privind accesul liber nu scutesc cercetătorii și organizațiile de cercetare de la examinarea mai întâi a publicațiilor și seturilor de date propuse în temeiul dispozițiilor privind controlul (tehnologiei) din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare și în consecință, de la desfășurarea unor acțiuni corespunzătoare.

Este mai probabil ca disciplinele de cercetare din domeniul științei, tehnologiei și ingineriei să fie supuse controalelor exporturilor de produse cu dublă utilizare decât activitățile academice din domeniul științelor umaniste, al științelor sociale și al economiei.

Următoarele subiecte sunt exemple de cercetare care ar putea declanșa controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare:

- *modificarea spectrului de gaze de al virusului dermatozei nodulare contagioase pentru a include rezervoare umane;*
- *senzori de cameră pentru imagistică multispectrală pentru colectarea de date referitoare la plante de cultură;*
- *tehnologia de îmbogățire a uraniului de nouă generație bazată pe lasere ca alternativă potențială pentru îmbogățirea la nivel industrial care implică uraniu gazos în centrifuge;*
- *imprimarea prin tehnologia 3D a materialelor energetice;*
- *prototip de dronă cu sistem de pulverizare pentru combaterea virusului encefalitei ecvine de est; și*
- *navă științifică autonomă submarină care colectează date în mod automat în ape maritime și oceanice foarte adânci.*

Apendicele 1 ilustrează domeniile de cercetare care, printre altele, pot face obiectul controalelor exporturilor de produse cu dublă utilizare, întrucât lista UE de control al produselor cu dublă utilizare conține produse din aceste domenii tehnologice. De exemplu, cercetarea în domeniul fizicii și ingineriei nucleare poate viza reactoare nucleare, echipamente și componente special concepute sau pregătite ale reactoarelor nucleare sau ale materialelor nucleare care figurează în anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Aceasta nu înseamnă că toate cercetările conexe sunt în mod implicit cercetări care implică produse cu dublă utilizare incluse în listă ⁽⁸⁾ și nici că activitatea de cercetare necesită o autorizație.

Apendicele 2 evidențiază unele scenarii recurente de cercetare care pot declanșa controale ale exporturilor:

- predarea ⁽⁹⁾, consultarea, colaborarea sau munca de cercetare care implică produse cu dublă utilizare și cercetători străini invitați pe teritoriul vamal al Uniunii ⁽¹⁰⁾;

⁽⁶⁾ Articolul 13 din „Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene”, publicată la 7 iunie 2016 (JO C 202, 7.6.2016, p. 389) – http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2016/oj

⁽⁷⁾ Poate să existe și legislație națională privind libertatea academică și limite ale acesteia.

⁽⁸⁾ În ceea ce privește materialele nucleare, de exemplu, anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare prevede o excepție pentru cantitățile de maximum patru grame de uraniu natural sau uraniu sărăcit atunci când sunt conținute într-o componentă de detecție în instrumente.

⁽⁹⁾ În general, predarea nu se referă la cercetarea vizând produse cu dublă utilizare. Informațiile educaționale utilizate pentru predare sunt, în general, deja în domeniul public și, prin urmare, sunt exceptate de la controlul exporturilor. Cu toate acestea, exceptarea implicită a predării de la obligația controlului exporturilor de produse cu dublă utilizare nu este corectă. De exemplu: materialele educaționale care nu sunt disponibile în domeniul public și care sunt importante pentru proiectarea, construcția, exploatarea sau întreținerea unei instalații de îmbogățire a uraniului sau de reprocesare a combustibilului nuclear pot face obiectul controlului exporturilor. În multe cazuri, controlul exporturilor nu se aplică activităților didactice. Dar predarea de cursuri pentru resortisanți ai unor țări terțe aflați pe teritoriul vamal al Uniunii se poate încadra în noțiunea de „asistență tehnică”, astfel cum se prevede în regulamentele UE privind măsurile și sancțiunile restrictive sau în măsurile naționale de control al exporturilor.

⁽¹⁰⁾ Verificarea vizelor cercetătorilor străini care vizitează organizații de cercetare din UE este adesea efectuată în mod distinct de controlul exporturilor în cadrul organizațiilor de cercetare și de către diferite autorități competente.

- predarea, consultarea, colaborarea sau munca de cercetare care implică produse cu dublă utilizare în afara teritoriului vamal al Uniunii;
- organizarea unei conferințe/reuniuni/seminar (virtuale/virtual) sau prezentarea la o conferință/reuniune/seminar (virtuală/virtual) în interiorul sau în afara teritoriului vamal al Uniunii cu privire la cercetarea care implică produse cu dublă utilizare;
- publicarea în legătură cu tehnologiile cu dublă utilizare incluse în listă;
- transmiterea de informații pentru cererea de brevet și a informațiilor brevetate; și
- exportul de produse (bunuri) corporale cu dublă utilizare, inclusiv desene ale prototipurilor și echipamentele de laborator utilizate.

În fiecare dintre aceste scenarii, este, de asemenea, important să se stabilească dacă se aplică măsuri restrictive sau sancțiuni la nivelul UE sau la nivel național pentru produsele respective, tipul de activitate, utilizarea finală sau entitățile și țările implicate.

În aceste scenarii, motivația personală, sursa finanțării cercetării, natura partenerilor de cercetare și scopul cercetării sunt irelevante pentru a stabili dacă cercetarea care implică produse cu dublă utilizare respectă pragurile de control tehnic.

Controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare poate apărea la diferite niveluri pe parcursul ciclului de viață al cercetării: în etapa de finanțare a cercetării, de aplicare a proiectului, de elaborare a contractelor, de diseminare a rezultatelor cercetării, et cetera. Secțiunea 3 oferă mai multe informații cu privire la modul de instituire a unei proceduri sistematice de examinare a exporturilor la diferite niveluri pe parcursul ciclului de viață al cercetării.

2.3. Elementele de bază ale sistemului UE de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare

2.3.1. Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare

Sistemul UE de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare este reglementat de Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

Anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare conține lista UE de produse cu dublă utilizare. Toate produsele din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare necesită o licență pentru exportul în afara teritoriului vamal al Uniunii. Anexa IV la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare este o mică subcategorie a anexei I și conține produse mai sensibile care necesită o licență și pentru transferurile în interiorul UE.

Anexa I (și, prin urmare, și anexa IV) este dinamică pentru a ține seama de progresele tehnologice de-a lungul timpului, iar controalele exporturilor UE reflectă angajamentele convenite în cadrul regimurilor de control al exporturilor. Prin urmare, lista este actualizată în fiecare an. Este important să se consulte întotdeauna cea mai recentă versiune a anexei I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare ⁽¹⁾.

Fiecare produs cu dublă utilizare are un număr de clasificare. Acesta este o combinație de numere și o literă (cuprinzând categoria, subcategoria și rubrica de control individual) și este esențială pentru clasificarea produselor și documentelor de autorizare. Numărul de clasificare nu este aleatoriu; acesta se referă la natura produsului și la originea controlului prin regimul corespunzător de control al exporturilor (a se vedea figura 1).

Figura 1 ilustrează semnificația numărului de clasificare al unui produs cu dublă utilizare.

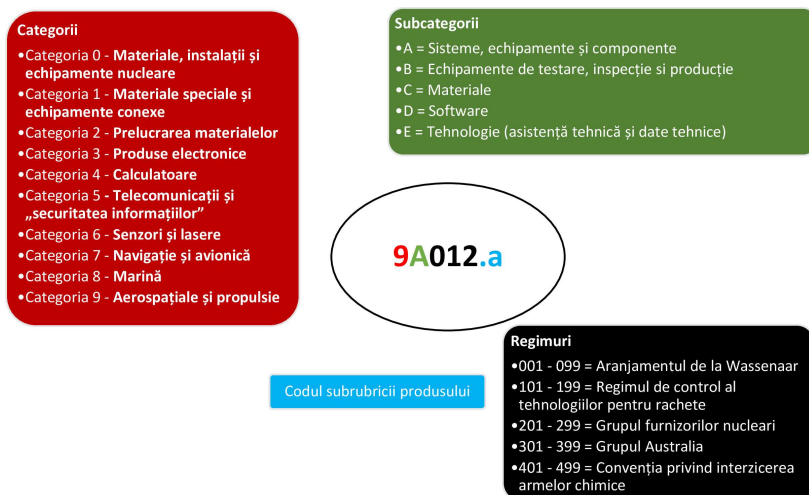
Numărul de clasificare al unui produs cu dublă utilizare 9A012.a. se referă la vehicule aeriene fără pilot controlate (sau drone) cu specificații tehnice și anumite echipamente și componente aferente.

- „9” înseamnă că produsul este inclus în categoria 9 (Aerospațiale și propulsie).
- „A” înseamnă că produsul este enumerat în subcategoria A (Sisteme, echipamente și componente). Prin urmare, o dronă completă care îndeplinește specificațiile tehnice de la 9A012 va fi inclusă la punctul A.
- „012” înseamnă că produsul provine din lista de control a Aranjamentului de la Wassenaar
- „.a.” este rubrica de subcontrol individual pentru dronele complete.

⁽¹⁾ A se vedea <https://eur-lex.europa.eu/>, site-ul de internet al autorității competente de control al exporturilor din țara dumneavoastră sau o sursă internă din organizația dumneavoastră de cercetare pentru cea mai recentă versiune a anexei I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

Figura 1

Numărul de clasificare al unui produs cu dublă utilizare pentru drone (9A012.a)

Clasificarea produselor cu dublă utilizare se bazează pe criteriile tehnice obiective, iar utilizarea finală și utilizatorul final nu joacă un rol în clasificarea tehnică. Prin urmare, este irelevant pentru clasificare și pentru existența obligației de obținere a unei licențe dacă articolul urmează să fie utilizat exclusiv în scopuri civile sau dacă se intenționează o utilizare militară. Cu toate acestea, utilizarea finală și părțile implicate joacă un rol esențial în ceea ce privește eligibilitatea pentru aprobarea licenței. Consultați subsecțiunea 2.3.9 și apendicele 3 pentru a obține mai mult sprijin în ceea ce privește verificarea utilizării finale și verificarea utilizatorilor finali.

Produsele cu dublă utilizare sunt, în general, distincte de produsele militare. Produsele militare sunt produse (cum ar fi sisteme, echipamente, componente, materiale, software sau tehnologii) care sunt, în cea mai mare parte, special concepute sau modificate pentru utilizări militare. Produsele militare sunt enumerate în Lista comună a Uniunii Europene cuprinzând produsele militare sau în listele naționale ale statelor membre ale UE ⁽¹²⁾. Spre deosebire de sistemul comun al UE de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare, sistemul de control al produselor militare este reglementat de fiecare stat membru al UE în parte. Utilizarea finală militară (declarată) a rezultatelor cercetărilor sau a activității de cercetare nu face ca acest produs să fie în mod automat special conceput sau modificat pentru utilizări militare. Cu toate acestea, poate fi un indicator și, în mod evident, reprezintă informații utile pentru clasificarea produselor militare și evaluarea cererii de licență.

În ceea ce privește lista produselor cu dublă utilizare din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, este important să se țină seama de următoarele:

- Cele zece categorii reprezintă o consolidare a listelor de control a patru regimuri de control al exporturilor (Grupul furnizorilor nucleari, regimul de control al tehnologiilor pentru rachete, Grupul Australia și Aranjamentul de la Wassenaar) și a Convenției privind armele chimice. Fiecare categorie este împărțită în subcategorii și în rubrici de control dedicate. În general, produsele enumerate în subcategoriile B, C, D și E se referă la produsele incluse în listă la subcategoria A. În câteva cazuri, există controale autonome dedicate în cadrul acestor subcategorii. Cele zece categorii și cinci subcategorii reprezintă o primă defalcare a listei și pot facilita navigarea prin rubricile de control relevante.
- Produsele cu dublă utilizare sunt, în general, distincte de produsele militare. Produsele militare sunt produse (cum ar fi sisteme, echipamente, componente, materiale, software sau tehnologii) care sunt special concepute sau modificate pentru utilizări militare. Specificațiile tehnice pentru produsele cu dublă utilizare sunt adesea mai detaliate decât cele pentru produsele militare. Sensul expresiei „special conceput pentru utilizări militare” sau „modificat pentru utilizări militare” este determinat în mare măsură de autoritatea competentă, care nu este neapărat aceeași cu autoritatea competentă pentru controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare.

⁽¹²⁾ Printre exemplele de produse militare se numără echipamentele de control al focului și echipamentele de termoviziune, armele, munițiile, vehiculele de război, aeronavele de război cu și fără pilot, navele de război (de suprafață și subacvatic), dispozitivele de ochire pentru arme, echipamentele blindate sau de protecție, unele substanțe chimice precum agenții neurotoxici, explozivii și substanțe cu rol de propulsie.

- Produsele specificate în anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare includ atât produsele noi, cât și cele utilizate.
- Numărul produsului cu dublă utilizare din lista de clasificare nu este identic cu codul vamal al mărfurilor (Sistemul armonizat sau Nomenclatura combinată) ⁽¹³⁾. Acest lucru este deosebit de relevant pentru clasificarea bunurilor corporale, inclusiv a echipamentelor, materialelor și componentelor.
- Lista UE de produse cu dublă utilizare conține bunuri corporale (inclusiv echipamente, materiale și componente), dar și bunuri necorporale, cum ar fi software sau tehnologie, sub formă de date tehnice sau asistență tehnică. Bunurile necorporale pot fi transferate în format corporal (de exemplu, diapozitive sau dispozitive fizice de stocare a datelor) sau transferate electronic, vizual sau oral (cunoscut și sub denumirea de format necorporal) ⁽¹⁴⁾.
- Controalele vizând tehnologia sunt extrem de importante. În cazul în care proliferatorii sunt în măsură să obțină un produs cu dublă utilizare corporal, aceștia ar putea să copieze părți ale acestuia, dar nu ar fi neapărat în măsură să producă și alte exemplare. Cu toate acestea, dacă achiziționează tehnologia pentru a dezvolta sau produce produsul, ei pot fabrica oricâte exemplare doresc. În plus, deși bunurile corporale pot fi exportate temporar, exportul de tehnologie este aproape imposibil de recuperat și trebuie considerat ca fiind definitiv.
- O autorizație eliberată pentru un produs include, de asemenea, tehnologia minimă necesară pentru instalarea, exploatarea, întreținerea și repararea produsului respectiv.

2.3.2. Cum se citește textul codurilor produselor cu dublă utilizare?

Anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare este lungă și nu există nicio modalitate optimă de a găsi rapid fiecare produs cu dublă utilizare inclus în listă. În cursul unui nou exercițiu de clasificare, pentru a clasifica în mod corect produsele noastre cu dublă utilizare sau tehnologia noastră cu dublă utilizare, este important să parcurgem cu minuțiozitate cea mai recentă versiune a anexei I pentru a găsi cea mai relevantă și, prin urmare, cea mai specifică rubrică de control pentru produsul în cauză. În cazul în care există îndoieli sau în cazul în care există mai multe numere de clasificare posibile, consultați responsabilul cu conformitatea din cadrul organizației dumneavoastră de cercetare sau, după caz, autoritatea competentă din statul dumneavoastră membru.

În multe rubrici de control există mai multe note (Notă, Notă tehnică sau *Nota Bene*) pentru a contribui la clasificarea exactă a produselor. Aceste note clarifică suplimentar sfera de cuprindere a controlului (incluzând ilustrații sau exceptări de la control) sau fac o trimitere intradocument la alte părți din anexa I sau la Lista comună a UE cuprinzând produsele militare ⁽¹⁵⁾. Aceste note fac parte integrantă din clasificarea produselor și, prin urmare, nu ar trebui considerate ca ilustrative.

Lista conține un set de definiții globale ⁽¹⁶⁾ indicate prin „ ” (ghilimele duble) și definiții locale indicate prin , ’ (ghilimele simple). Aceste definiții pot fi diferite de jargonul comercial sau științific.

⁽¹³⁾ Comisia Europeană pune la dispoziție un tabel de corespondență între numerele produselor cu dublă utilizare supuse controlului incluse în listă și codurile vamale ale mărfurilor (codurile NC), iar tabelul este disponibil pe pagina de internet a DG Comerț destinată produselor cu dublă utilizare. Clasificarea mărfurilor în conformitate cu lista de verificare a UE vizând produsele cu dublă utilizare bazată exclusiv pe codurile vamale (așa-numitul tabel de corespondență) nu este totuși suficientă, din cauza gradului diferit de corelare al fiecărui cod NC cu numărul corespunzător de clasificare al unui produs cu dublă utilizare. În cazul în care se utilizează tabelul de corespondență, atunci trebuie să se verifice dacă produsul îndeplinește într-adevăr specificațiile tehnice ale numărului de clasificare corespondent al unui produs cu dublă utilizare.

⁽¹⁴⁾ De exemplu: 2B350.e. implică controlul anumitor coloane de distilare. Coloana de distilare propriu-zisă este un bun corporal. Datele tehnice referitoare la proiectarea acestei coloane de distilare pot fi tehnologii necorporale controlate. Această tehnologie necorporală poate fi pusă la dispoziția unei persoane dintr-o țară terță într-un format corporal (schemă sau desen pe hârtie) sau într-un format necorporal (cum ar fi schemă sau desen într-un e-mail, inspecție vizuală online/înregistrată sau descriere orală prin telefon).

⁽¹⁵⁾ Lista comună a Uniunii Europene de produse militare conținând echipamentele care fac obiectul Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipamente militare. Această listă comună cuprinzând produsele militare este actualizată în fiecare an în conformitate cu modificările aduse Listei munițiilor din Aranjamentul de la Wassenaar.

⁽¹⁶⁾ Acest set de definiții globale poate fi găsit în anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, sub titlul „Definiții ale termenilor utilizați în prezenta anexă”. Definițiile locale sunt situate în imediata apropiere a rubricii destinate controlului.

Exemplul 1: 1C351.a.57

1C351 Agenți patogeni umani și animali și „toxine”, după cum urmează:

- a. Virusuri, fie naturale, selecționate sau modificate, fie sub formă de „culturi vii izolate”, fie ca material care include material viu care a fost în mod deliberat inoculat sau contaminat cu astfel de culturi, după cum urmează:

.....
57. Coronavirusul sindromului respirator acut sever (coronavirusul legat de SARS) ⁽¹⁷⁾;
.....

Notă: 1C351 nu implică control pentru „vaccinuri” sau „imunotoxine”.

Exemplul 2: 1A004.d

1A004 Echipamente și componente de protecție și detectare care nu sunt special concepute pentru utilizare militară, după cum urmează:

- d. Echipament electronic conceput pentru detectarea sau identificarea automată a prezenței reziduurilor „explozive” și care utilizează tehnici de „detectare a urmelor” (de exemplu, unda acustică de suprafață, spectrometria de mobilitate ionică, spectrometria de mobilitate diferențială, spectrometria de masă).

Notă tehnică:

‘Detectarea urmelor’ înseamnă capacitatea de a detecta mai puțin de 1 ppm de materie sub formă de vapori sau 1 mg de materie sub formă solidă sau lichidă.

Nota 1: 1A004.d nu implică control pentru echipamentele special concepute pentru uz de laborator.

Nota 2: 1A004.d nu implică control pentru porțile de trecere cu scanare de securitate fără contact.
.....

2.3.3. Controalele privind produsele software (subcategoria D)

În contextul Regulamentului UE privind produsele cu dublă utilizare, software-ul este definit ca o colecție de unul sau mai multe „programe” ⁽¹⁸⁾ sau „microprograme” ⁽¹⁹⁾ stocate pe orice suport corporal. În multe cazuri, controalele software-ului se referă la programe informatice concepute sau modificate pentru dezvoltarea, producerea sau utilizarea produselor enumerate în altă parte din lista UE a produselor cu dublă utilizare. Dar există și controale software dedicate (de sine stătătoare).

Exemplu:

6D001 implică controlul „produselor software” special concepute pentru „dezvoltarea” sau „producția” echipamentelor, printre altele, menționate la 6A008 (sisteme radar specifice echipamente, ansambluri și componente special concepute pentru acestea).

7D005 se referă la „produse software” special concepute pentru a decodifica codul telemetric al „sistemelor de navigație prin satelit” conceput pentru uz guvernamental.

⁽¹⁷⁾ Acest exemplu nu aduce atingere niciunei clasificări ulterioare a agentului SARS-CoV-2, cauza pandemiei de COVID-19. La momentul redactării prezentelor orientări, s-a considerat că SARS-CoV-2 este suficient de distinct din punct de vedere genetic de SARS-CoV pentru a nu intra sub incidența 1C351.a.57.

⁽¹⁸⁾ Un „program” înseamnă o secvență de instrucțiuni pentru desfășurarea unui procedeu, exprimată într-o formă executabilă sau convertibilă într-o formă executabilă cu ajutorul unui calculator electronic.

⁽¹⁹⁾ Un microprogram înseamnă o secvență de instrucțiuni elementare, înregistrate într-o memorie specială, a căror execuție este declanșată prin introducerea instrucțiunii sale de referință într-un registru de instrucțiuni.

Principalele aspecte de reținut în ceea ce privește definiția software-ului

Definiția software-ului indică faptul că, pentru a fi inclus în listă, software-ul trebuie să existe la un moment dat pe un suport corporal. Software-ul însuși poate fi transferat atât prin mijloace corporale, cât și necorporale.

Definiția software-ului trebuie citită în coroborare cu Nota privind produsele software nucleare pentru categoria 0 și cu Nota generală privind produsele software pentru categoriile 1-9.

În ceea ce privește software-ul pentru securitatea informațiilor (specificat în categoria 5 – partea 2), este important de remarcat faptul că Nota privind produsele software nucleare (în întregime) și Nota generală privind produsele software (parțial) nu se aplică și, prin urmare, nu pot fi utilizate pentru exceptarea de la control.

2.3.4. Controalele privind tehnologia (subcategoria E)

Există controale privind tehnologia pentru a se asigura că cunoștințele, know-how-ul și expertiza legate de produsele sensibile nu sunt transmise neintenționat pentru a fi utilizate în programe care implică aspecte militare, legate de ADM, de siguranța publică sau de drepturile omului.

Stabilirea faptului dacă cercetarea implică sau nu produse cu dublă utilizare poate fi (foarte) dificilă. Cercetarea inovatoare nu permite cu ușurință etichetarea în conformitate cu rubricile de control existente. O bună înțelegere a definiției „tehnologiei”, a notelor privind tehnologia și a notelor de exceptare de la control pentru „cercetare științifică fundamentală” și „din domeniul public” sunt esențiale pentru a naviga prin domeniul controalelor privind tehnologia.

„Tehnologie” în contextul Regulamentului UE privind produsele cu dublă utilizare înseamnă informații specifice necesare pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” produselor. Aceste informații iau forma de „date tehnice” sau „asistență tehnică”. Trimiterea la „informații specifice necesare” este destinată concentrării controlului tehnologic asupra acelei părți a tehnologiei care face ca un produs să atingă sau să depășească pragurile de performanță incluse în listă. Pentru categoriile 1-9, numai aceste informații specifice trebuie considerate drept tehnologii cu dublă utilizare incluse în listă. Scopul definiției termenului „necesar” este de a concentra controalele tehnologiei asupra tehnologiei specifice care face ca un produs să facă obiectul unei licențe. Este important de remarcat faptul că tehnologia cu dublă utilizare inclusă în listă rămâne sub control chiar și atunci când este aplicabilă oricărui produs necontrolat.

Sfera de cuprindere a „informațiilor specifice necesare” nu este definită. În general, următoarele informații sunt considerate insuficient de specifice pentru a se încadra în definiția tehnologiei:

- fișa cu date de securitate (SDS), fișa cu date de securitate a materialelor (MSDS) sau fișa cu date de securitate a produsului (PSDS);
- broșuri, cataloage și extrase din acestea, care, în forma lor respectivă, sunt destinate sau pot fi destinate unui număr nedeterminat de părți interesate și care le sunt puse la dispoziție fără modificări individuale ale conținutului;
- diagrame schematice, diagrame cu casete, diagrame ale proceselor (fără date detaliate);
- date privind performanța tehnică, indicatori-cheie de performanță;
- date privind conexiunile electrice și mecanice și datele privind consumul;
- caracterele folosite în etichetare;
- liste de componente, în cazul în care nu se poate face nicio referire la desene;
- norme și standarde care sunt general disponibile și nu sunt specifice unui produs al vreunei întreprinderi;
- articole din jurnale comerciale și publicații similare;
- descrierea generală a proceselor și a procedurilor (în cazul instalațiilor de producție);
- specificațiile de livrare (de exemplu, pentru substanțe chimice și alte materiale auxiliare);
- fotografii (fără informații detaliate privind dimensiunile geometrice, materialele utilizate și componentele electrice/electronice);
- desene tridimensionale fără dimensiuni detaliate;
- vederi transversale (schematice și fără date semnificative și detaliate);
- dimensiuni externe.

Ilustrarea pragului „necesar”

3E001 se referă la tehnologii controlate pentru „dezvoltarea” sau „producția” de circuite integrate incluse în listă specificate, printre altele, în 3A001.a.

3A001.a.5.a.5 se referă la circuitele integrate care includ convertoare analog-digitale cu o rezoluție de 16 biți sau mai mare cu o frecvență de eșantionare mai mare de 65 de mega eșantioane pe secundă.

Un document ⁽²⁰⁾ care detaliază doar parametrii de proiectare sau etapele de proiectare necesare pentru a atinge (sau depăși) pragul de 65 de eșantioane pe secundă nu conține singur tehnologia care este responsabilă în special pentru dezvoltarea produsului controlat 3A001.a.5.a.5 și, prin urmare, nu conține tehnologia „necesară” în conformitate cu Nota generală privind tehnologia. Motivul este că documentul nu detaliază modul în care se poate atinge sau depăși parametrul „rezoluție de 16 biți”.

Un manual care descrie tehnica de producție pentru a produce circuite integrate care includ convertoare analog-digitale cu o rezoluție de 16 biți sau mai mare dar cu o frecvență de eșantionare mai mică de 65 de mega eșantioane pe secundă nu conține tehnologia „necesară” pentru a produce produsul controlat.

În cele două situații de mai sus, se consideră că documentul și manualul nu conțin tehnologia controlată necesară pentru dezvoltarea sau producerea produselor enumerate la 3A001.a.5.a.5, deoarece nu conțin informațiile specifice referitoare la cei doi parametri tehnici descriși la 3A001.a.5.a.5.

Exemplu:

1E001 controlează „tehnologia”, în conformitate cu Nota generală privind tehnologia pentru „dezvoltarea” sau „producția” echipamentelor sau materialelor menționate la 1A002-1A005, 1A006.b., 1A007, 1B sau 1C.

Să aplicăm aceasta la 1C216.

1C216 specifică controale pentru oțelurile maraging. Acest produs este inclus în categoria 1, prin urmare se aplică Nota generală privind tehnologia. Astfel, tehnologia cu dublă utilizare controlată în temeiul 1E001 este cea care este „necesară” pentru „dezvoltarea” sau „producția” de oțeluri maraging cu specificațiile de la 1C216.

Ce nu este controlat în temeiul 1E001?

Rezultatele cercetării care detaliază

- acest tip de oțeluri maraging fără a furniza informații detaliate cu privire la modul de dezvoltare sau de producție a acestui tip de oțeluri maraging;
- o prezentare istorică a metodelor de producție existente (în domeniul public) pentru acest tip de oțel maraging;
- un proces inovator de producție a oțelului maraging care nu îndeplinește pragurile prevăzute la 1C216 (și 1C116).

Ce este controlat în temeiul 1E001?

Rezultatele cercetării care detaliază

- procesele de dezvoltare sau de producție existente care nu se află încă în domeniul public și care nu constituie o cercetare științifică fundamentală;
- o dezvoltare inovatoare (care nu se află încă în domeniul public) sau un proces de producție a oțelului maraging care îndeplinește pragurile prevăzute la 1C216 și care nu constituie o cercetare științifică fundamentală.

⁽²⁰⁾ Acesta poate fi, de asemenea, o prezentare, un e-mail, o conversație telefonică etc.

Principalele aspecte de reținut pentru definiția tehnologiei

- „Tehnologia” este definită ca informații specifice necesare pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” produselor cu dublă utilizare incluse în listă. Aceasta înseamnă că, pentru a fi clasificate ca tehnologii cu dublă utilizare incluse în listă, datele tehnice sau asistența tehnică trebuie să conțină informații specifice necesare pentru dezvoltarea, producția sau utilizarea produselor menționate în categoriile 0-9. Termenul informații specifice nu este definit în Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Sunt definiți termenii dezvoltare, producție și utilizare.
- Definiția tehnologiei trebuie citită în coroborare cu Nota privind tehnologia nucleară pentru categoria 0 și cu Nota generală privind tehnologia pentru categoriile 1-9.
- Pentru categoria 0 (produse nucleare), tehnologia cu dublă utilizare inclusă în listă reprezintă informațiile specifice care sunt „asociate în mod direct cu orice produse supuse controlului din categoria 0”. Aceasta este o descriere cuprinzătoare; prin urmare, gama de tehnologii nucleare controlate este mai mare decât tehnologia controlată din categoriile 1-9.
- Pentru categoriile 1-9, doar acea parte a „tehnologiei” care este „necesară” pentru „dezvoltarea”, „producția” sau „utilizarea” produselor controlate din categoriile 1-9 este supusă controlului în conformitate cu dispozițiile categoriilor 1-9. „Necesar” desemnează doar acea parte a informațiilor care este în special responsabilă de atingerea sau depășirea nivelurilor de performanță, caracteristicilor sau funcțiilor supuse controlului din lista de control al produselor cu dublă utilizare. Aceste niveluri, caracteristici sau funcții de performanță supuse controlului sunt, în general, foarte specifice și înalte, limitând astfel tehnologia care respectă pragul „necesar”. Limitând astfel tehnologia pentru care se poate încerca aplicarea notelor de exceptare de la control „cercetare științifică fundamentală” și „în domeniul public”.

Rețineți că unele programe de finanțare a cercetării necesită o examinare a produselor cu dublă utilizare în momentul depunerii cererii pentru un grant de cercetare. Aceasta este o bună practică bazată pe mecanisme interne de revizuire pentru a detecta timpuriu, în cadrul programului sau al proiectului de cercetare, care dintre echipamentele sau materialele implicate sau dintre rezultatele anticipate (cum ar fi publicațiile) ar putea necesita o examinare suplimentară din perspectiva controlului exporturilor de produse cu dublă utilizare. În cazul în care sunt identificate astfel de probleme (potențiale) legate de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, este necesară monitorizarea în timp și la încheierea programelor sau proiectelor de cercetare.

Exportatorul este obligat să evalueze în mod adecvat tehnologia pentru a stabili dacă aceasta atinge pragul pentru a realiza controlul produselor cu dublă utilizare. Datorită expertizei și cunoștințelor sale în materie de cercetare proprie, cercetătorul este cel mai potrivit pentru a-și clasifica propria cercetare în mod adecvat, eventual cu sprijinul personalului administrativ instruit care este familiarizat cu structura listei UE a produselor cu dublă utilizare. Prezentările sau publicațiile vor atinge rareori în totalitate pragul de tehnologie supusă controlului. Unele subsecțiuni sau extrase mici ar putea atinge acest prag. Numai aceste părți implică o licență necesară, iar în cazul în care cercetătorul sau organizația de cercetare are nevoie de îndrumare, pot contacta autoritatea națională competentă relevantă. Aceasta permite cercetătorului sau organizației de cercetare să facă o alegere în cunoștință de cauză cu privire la părțile care trebuie transmise pentru cererea de licență de export înainte de transmitere sau publicare.

2.3.5. *Exceptările de la controale pentru produsele cu dublă utilizare*

Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare conține o serie de exceptări de la controale, precizând în ce condiții un anumit produs inclus în listă este exclus de la control. Prin urmare, deși un astfel de produs îndeplinește cerințele tehnice, acesta nu va necesita o licență pentru export sau transfer. Este important de remarcat faptul că exceptările de la controale pot fi aplicate numai produselor cu dublă utilizare incluse în listă.

În esență, există două tipuri de exceptări de la controale. Pe de o parte, există exceptări de la controale legate în mod specific de anumite produse cu dublă utilizare incluse în listă.

Exemple

Nota 2 de la 2B001 prevede că această rubrică de control nu se aplică mașinilor-unelte cu utilizare specială, limitate la fabricarea protezelor dentare.

Nota 2 de la 5A002.a nu implică controlul produselor în cazul cărora funcționalitatea de „securitate a informațiilor” se limitează la funcționalitatea de „rețea personală” fără fir (wireless) și care utilizează numai standarde criptografice publicate sau comerciale.

Pe de altă parte, există excepții sistematice de la controale pentru software și tehnologie. Aceste note de exceptare de la controale sunt inserate în Nota privind produsele software nucleare, în Nota privind tehnologia nucleară, în Nota generală privind produsele software și în Nota generală privind tehnologia din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

Numai „produsele software” sau „tehnologia” cu dublă utilizare incluse în listă pot beneficia de excepțiile de la controale menționate în Notele privind produsele software și tehnologia. Prin urmare, este extrem de important să se stabilească dacă cercetarea implică produse cu dublă utilizare și, în caz afirmativ, care parte (părți) îndeplinește (îndeplinesc) criteriile de la rubrica de control software sau tehnologic din subcategoria D și, respectiv, E în coroborare cu Notele privind produsele software și tehnologia.

- Nota privind produsele software nucleare subliniază faptul că „codul obiect” minim necesar pentru instalarea, funcționarea, întreținerea (verificarea) sau repararea produselor din categoria 0 al căror export a fost autorizat nu face obiectul controlului.
- Nota generală privind produsele software include trei excepții de la controale pentru produsele software enumerate în categoriile 1-9:
 - software-ul care este în general disponibil publicului (ceea ce înseamnă că software-ul este vândut fără restricții, din stoc, în puncte de vânzare cu amănuntul și este conceput pentru a fi instalat de către utilizator, fără asistență suplimentară substanțială din partea furnizorului),
 - software-ul care se află deja în domeniul public sau
 - „codul obiect” minim necesar pentru instalarea, funcționarea, întreținerea (verificarea) sau repararea produselor al căror export a fost autorizat.

În ceea ce privește software-ul pentru securitatea informațiilor (specificat în categoria 5 – partea 2), este important de remarcat faptul că Nota privind produsele software nucleare (în întregime) și Nota generală privind produsele software (parțial) nu se aplică și, prin urmare, acestea nu pot fi utilizate pentru exceptarea de la control.

Pentru tehnologiile cu dublă utilizare incluse în listă, sunt posibile trei excepții de la controale: „tehnologie” care reprezintă rezultatul unei „cercetări științifice fundamentale”, „tehnologie” care este deja „în domeniul public” și informațiile minim necesare pentru cererile de brevet. Cazul din urmă nu se aplică tehnologiei din categoria 0.

În partea următoare, orientările se axează pe excepțiile de la controale în cazul în care este vorba de „cercetare științifică fundamentală”, „în domeniul public” și în cazul informațiilor minime necesare pentru cererile de brevete.

Principalele aspecte de reținut pentru nota de exceptare de la control privind „cercetarea științifică fundamentală” pentru tehnologie

Conform definiției din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, „cercetare științifică fundamentală” înseamnă activitatea experimentală sau teoretică desfășurată, în principal, în vederea obținerii de noi cunoștințe despre principiile fundamentale ale fenomenelor sau ale faptelor observabile, care nu este orientată în primul rând spre un scop sau un obiectiv practic specific.

Deși nu este menționat în mod explicit, ea se referă la cercetarea fundamentală, excluzând astfel de la exceptarea de la control cercetarea nefundamentală sau cercetarea aplicată. Această definiție ridică probleme de punere în aplicare, deoarece a rămas neschimbată timp de mulți ani și din cauza caracterului evolutiv al ecosistemului de cercetare.

Este important să se țină seama de faptul că terminologia poate fi o problemă în acest context: O clasificare științifică a unui proiect de cercetare drept „cercetare fundamentală” nu respectă în mod necesar sau automat definiția „cercetării științifice fundamentale” din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Personalul responsabil cu conformitatea din cadrul organizației dumneavoastră sau autoritatea competentă din țara dumneavoastră vă poate ajuta în ceea ce privește clasificarea în cazul în care există îndoieli.

Cercetarea științifică fundamentală este exceptată de la control numai pentru tehnologiile cu dublă utilizare incluse în listă. Ea nu poate fi utilizată pentru obiecte corporale (bunuri), cum ar fi echipamentele și materialele.

În esență, ea exceptează de la control rezultatele efective ale cercetării și nu intenția de a produce rezultate ale cercetării (în etapa de finanțare a cercetării). Aceasta este o distincție esențială atunci când se ia în considerare aplicarea acestei note de exceptare de la control.

Prezentele orientări conțin două criterii pentru a stabili dacă nota de exceptare de la control a „cercetării științifice fundamentale” este relevantă: Nivelul de maturitate tehnologică și prevalența finanțării din partea industriei. Niciunul dintre cele două criterii nu determină dacă nota de exceptare de la control ar trebui să se aplice. Acest aspect trebuie decis de la caz la caz, prin intermediul procedurilor interne de control al exporturilor și, după caz, în consultare cu autoritatea competentă.

- Nivelul de maturitate tehnologică (Technology Readiness Level – TRL) este o scară (de la 1 la 9) dezvoltată inițial de Administrația Națională Aeronautică și Spațială a Statelor Unite (NASA) și ulterior preluată de alte administrații, instituții sau agenții pentru a evalua stadiul de dezvoltare a tehnologiilor spațiale. TRL este un instrument utilizat în mod curent de comunitatea de cercetare, precum și în cadrul programelor europene de cercetare și inovare, pentru a evalua gradul de pregătire pentru introducere pe piață a tehnologiilor noi și emergente. În scopul controlului exporturilor, rezultatele cercetării care rezultă din TRL 1 și 2 sunt considerate, în general, cercetare științifică fundamentală. Eligibilitatea rezultatelor cercetării care decurg din TRL 3 și 4 trebuie evaluată de la caz la caz. Rezultatele cercetărilor care rezultă din cercetări care depășesc TRL 4 nu sunt considerate cercetare științifică fundamentală. A se vedea apendicele 8 pentru o descriere a diferitelor niveluri de maturitate tehnologică.
- Implicarea finanțării din partea industriei (sponsor): Este mai probabil ca cercetarea finanțată din exterior de către un partener industrial să ducă la o dezvoltare comercială, indiferent dacă proiectul este inițiat chiar de industrie sau de un organism public. În plus, în multe cazuri (prin intermediul unor acorduri contractuale), finanțatorului din industrie (sau sponsorului) i se oferă posibilitatea de a revizui și de a formula observații cu privire la publicații (sau prezentări) înainte de publicarea acestora și de a solicita utilizarea (temporară) exclusivă a rezultatelor cercetării. Aceste tipuri de colaborare pot indica faptul că rezultatele cercetării nu vor fi considerate cercetare științifică fundamentală. În unele cazuri, industria finanțează, într-adevăr, cercetarea științifică fundamentală, fără a pune vreo condiție referitoare la publicații sau la alte rezultate ale cercetării. În astfel de cazuri, s-ar putea avea în vedere exceptarea de la control a cercetării științifice fundamentale în cazul în care aceasta implică tehnologii cu dublă utilizare incluse în listă, iar nivelul TRL este suficient de mic.

Principalele aspecte de reținut pentru nota de exceptare de la control „în domeniul public” pentru software sau tehnologie

Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare definește sintagma „în domeniul public” după cum urmează: „tehnologie” sau „software” care **au devenit accesibile fără restricții** după difuzarea lor viitoare (restricțiile în materie de drepturi de autor nu plasează „tehnologia” sau „software-ul” în afara „domeniului public”).

În esență, regulamentul exceptează de la control software-ul și tehnologiile cu dublă utilizare pe care oricine le poate obține.

Prezentele orientări ale UE subliniază faptul că produsele software sau tehnologiile cu dublă utilizare controlate care nu se află încă în domeniul public nu pot fi exceptate de la control în temeiul notei de exceptare de la control referitoare la „domeniul public”. Definiția se referă în mod clar la „tehnologia” sau „software-ul” care au devenit accesibile fără restricții după difuzarea lor ulterioară. Actul intenționat de exceptare de la control a (codului obiectului destinat) software-ului sau a tehnologiei din domeniul public nu este suficient pentru ca acestea să devină exceptate de la control. Aceasta înseamnă că un viitor produs de cercetare (software din sursă deschisă, publicații, materiale pentru conferințe etc.) poate beneficia de această exceptare de la control numai dacă software-ul sau tehnologia cu dublă utilizare inclusă în listă este deja în domeniul public. Prin urmare, exceptarea de la control fără o autorizație ar putea constitui o încălcare a controalelor exporturilor.

Mențiunea „fără restricții” trebuie înțeleasă ca nelimitând accesul la doar un grup restrâns de persoane. În cazul în care informațiile sunt puse la dispoziție numai după luarea unei decizii individuale de către transportatorul sau proprietarul informațiilor, atunci nu toată lumea are posibilitatea de a accesa informațiile și, prin urmare, informațiile nu pot fi considerate ca făcând parte din domeniul public.

Restricțiile legale, de exemplu restricțiile privind drepturile de autor, fără relevanță în temeiul legislației privind controlul exporturilor, nu afectează eligibilitatea pentru exceptarea de la control. În mod similar, măsuri precum solicitarea unei taxe pentru acces sau înregistrarea prealabilă pentru acces nu sunt considerate o restricție, atâta timp cât toată lumea are dreptul de a plăti taxa sau de a se înregistra.

Dezvoltarea din sursă deschisă este adesea realizată la nivel mondial de către comunități în mod colaborativ. Tehnologiile sau software-ul din sursă deschisă care sunt publicate și puse la dispoziția publicului fără restricții pot beneficia de exceptarea de la control, fiind considerate „în domeniul public”. Tehnologia pentru dezvoltarea „produselor software de intruziune” poate fi exceptată de la control în cazul în care tehnologia este considerată ca fiind dezvoltată în scopul „divulgării vulnerabilității” sau al „răspunsului în caz de incident cibernetic”. Consultați cea mai recentă versiune a anexei I pentru definițiile aplicabile.

În cazul în care un cercetător se referă la sau integrează informații sensibile privind proliferarea, din alte surse care se află deja în domeniul public, aceasta nu înseamnă că rezultatul cercetării devine în mod automat software sau tehnologie cu dublă utilizare supuse controlului. Faptul că astfel de produse software sau tehnologii cu dublă utilizare incluse în listă au devenit disponibile în domeniul public fără o licență reprezintă o încălcare a reglementărilor privind controlul exporturilor, dar acest aspect nu poate fi atribuit acestui cercetător.

Principalele aspecte de reținut pentru exceptarea de la control a „informațiilor minime necesare pentru cererile de brevete” pentru tehnologie

Nota generală privind tehnologia conține o exceptare pentru informațiile minime necesare pentru cererile de brevete. Aceste informații minime necesare pentru depunerea unei cereri de brevet sunt, prin urmare, exceptate de la controlul exporturilor. Această exceptare de la control nu face nicio distincție între cererile de brevete naționale, UE sau internaționale. Odată ce informațiile privind brevetul sunt publicate în domeniul public, acestea nu mai fac obiectul controlului exporturilor.

În Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare nu există nicio definiție a ceea ce implică „informații minime necesare”. Se consideră, în general, că ele sunt informațiile necesare pentru îndeplinirea cerințelor de depunere a unei cereri, stabilite de Oficiul European de Brevete sau de oficiile de brevete din statele membre ale UE.

2.3.6. Activități supuse controlului

Nu orice activitate de cercetare care implică produse cu dublă utilizare va necesita o licență. Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare include cinci tipuri diferite de activități care necesită o autorizație. Secțiunea 2.3.7 oferă detalii privind tipurile de licențe existente pentru fiecare dintre aceste activități.

Următoarele două sunt cerințe de autorizare constante:

- O autorizație de export este necesară pentru circulația sau transmiterea în afara teritoriului vamal al Uniunii a oricărui produs cu dublă utilizare inclus în lista din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.
- O autorizație de transfer este necesară pentru circulația sau transmiterea produselor în interiorul teritoriului vamal al Uniunii numai pentru produsele cu dublă utilizare incluse în lista din anexa IV la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

Următoarele trei sunt cerințe de autorizare aplicate de la caz la caz:

- O autorizație de tranzit este necesară pentru produsele care traversează teritoriul vamal al Uniunii.
- Este necesară o autorizație de intermediere pentru intermedierea de produse între țări terțe din interiorul teritoriului vamal al Uniunii.
- Este necesară o autorizație pentru furnizarea de asistență tehnică în legătură cu produsele cu dublă utilizare.

Tranzitul sau intermedierea produselor cu dublă utilizare incluse în listă și furnizarea de asistență tehnică pentru produsele cu dublă utilizare incluse în listă pot fi interzise sau pot necesita o autorizație în cazul în care produsul este sau poate fi destinat, integral sau parțial, unor utilizări menționate la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Autoritatea competentă este cea care decide dacă este

necesară o autorizație sau dacă tranzitul este interzis. Unele state membre ale UE au adoptat măsuri naționale privind tranzitul, intermedierea sau furnizarea de controale de asistență tehnică pentru produsele cu dublă utilizare neincluse în listă. Comisia Europeană publică și actualizează periodic o listă a măsurilor naționale adoptate de statele membre în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/821 ⁽²¹⁾.

Unele produse nu îndeplinesc specificațiile tehnice din anexa I, dar cu toate acestea, prezintă un risc de favorizare a proliferării din cauza posibilităților lor tehnice sau a destinației finale suspecte care ar putea da naștere unor îngrijorări. Tranzacțiile cu astfel de produse și destinațiile (suspecte) care ar putea da naștere unor îngrijorări ar putea necesita o cerință de autorizare pentru exporturi. Astfel de controale pentru produsele cu dublă utilizare neincluse în listă sunt denumite „controale exhaustive” (a se vedea, de asemenea, subsecțiunea 2.3.8).

Apendicele 5 prevede o diagramă privind stabilirea cerințelor de acordare a licențelor în temeiul Regulamentului UE privind produsele cu dublă utilizare.

2.3.7. Tipuri de autorizații

Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare conține următoarele tipuri de autorizații:

- „Autorizații individuale de export” care vizează unul sau mai multe produse cu dublă utilizare ale unui exportator specific destinate unui utilizator final sau unui destinatar dintr-o țară terță.
- „Autorizații globale de export” care vizează unul sau mai multe produse cu dublă utilizare, care pot fi valabile pentru exporturile către unul sau mai mulți utilizatori finali specificați și/sau în una sau mai multe țări terțe specificate.
- „Autorizații pentru proiecte de mare anvergură” care vizează unul sau mai multe produse cu dublă utilizare care pot fi valabile pentru exporturi către unul sau mai mulți utilizatori finali specificați, dintr-una sau mai multe țări terțe specificate, pentru un anumit proiect de mare anvergură.
- Autorizațiile generale de export ale Uniunii (EUGEA) servesc scopului de a simplifica exportul de produse cu dublă utilizare specifice către anumite țări de destinație și sunt la dispoziția tuturor exportatorilor cu sediul în UE care respectă condițiile și cerințele de utilizare menționate în anexele IIA-IIF. Anexele IIA-IIH corespund celor opt EUGEA disponibile (EUGEA 001-EUGEA 008).
- Autorizațiile generale de export naționale (NGEA) sunt autorizații simplificate suplimentare pentru produse cu dublă utilizare specifice pentru anumite țări de destinație, astfel cum sunt definite în legislația națională. Aceste autorizații se aplică numai exportatorilor stabiliți în respectivul stat membru al UE ⁽²²⁾.
- Autorizație pentru acordarea de asistență tehnică de pe teritoriul vamal al Uniunii pe teritoriul unei țări terțe, de pe teritoriul unei țări terțe sau unui rezident al unei țări terțe aflat temporar pe teritoriul vamal al Uniunii.
- Autorizarea serviciilor de intermediere pentru o cantitate determinată de produse cu dublă utilizare specifice care circulă între două sau mai multe țări terțe.
- Autorizația de tranzit pentru produsele cu dublă utilizare neunionale care doar tranzitează UE.
- Autorizația de transfer în interiorul UE a produselor cu dublă utilizare din anexa IV, dintr-un stat membru al UE în alt stat membru al UE.

Statele membre ale UE pot completa aceste cerințe de autorizare cu cerințe sau interdicții naționale în materie de licențe.

O autorizație UE (licență acordată) este valabilă în toate cele 27 de state membre ale UE și poate fi utilizată pentru a exporta produsele din orice loc de pe teritoriul uniunii vamale. Valabilitatea licențelor este determinată de fiecare stat membru în parte.

⁽²¹⁾ Aviz de informare privind măsurile adoptate de statele membre în conformitate cu articolele 4, 6, 7, 9, 11, 12, 22 și 23 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Acest document este disponibil pe pagina de internet a DG Comerț dedicată produselor cu dublă utilizare (<https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>).

⁽²²⁾ O listă a NGAE valabile este disponibilă la adresa <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/158576.htm>

Exemple:Publicare

Cercetătorul A ar dori să publice un articol într-o revistă americană. Articolul conține tehnologie care face obiectul anexei I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare (în special 3E001 în legătură cu dezvoltarea analizoarelor de semnal 3A002.c) și va fi, de asemenea, disponibil în afara Statelor Unite ale Americii (SUA) după publicarea sa.

3E001 în legătură cu 3A002.c este reglementat prin produsele enumerate în EUGEA 001. SUA este una dintre țările de destinație autorizate în EUGEA 001. Cu toate acestea, cercetătorul A nu poate utiliza EUGEA 001 pentru a trimite articolul la editorul american, deoarece exportatorul știe că articolul nu va rămâne în țara EUGEA 001 unde va fi exportat. Acesta este și cazul de față. Articolul va fi pus la dispoziție în întreaga lume, iar cercetătorul A este conștient de aceasta.

Întrucât EUGEA 001 nu se poate utiliza, este important ca cercetătorul sau organizația de cercetare să se adreseze autorității competente pentru a discuta despre modalitățile de atenuare a cerinței privind licența (de exemplu, să determine și eventual să modifice sau să omită părțile specifice care conțin tehnologia supusă controlului sau să restricționeze accesul la aceste părți specifice) și, dacă atenuarea cerinței nu este fezabilă, despre modul de îndeplinire a cerinței privind licența (de exemplu, cererea individuală de licență). Pentru mai multe informații privind determinarea tehnologiei supuse controlului, vă rugăm să consultați subsecțiunea 2.3.4.

Exportul de echipamente de control dimensional utilizate

Departamentul de cercetare B dorește să vândă unei universități din Brazilia un sistem de tomografie cu raze X utilizat pentru examinarea tridimensională a defectelor. Echipamentul este inclus în listă la 1B001.f.1.

produsele 1B001.f.1. nu sunt incluse în EUGEA (EUGEA 003: export după reparare/înlocuire EUGEA 004: export temporar pentru expoziție sau târg) vizând Brazilia ca destinație. Aceasta obligă departamentul de cercetare B să solicite o licență individuală, deoarece este implicată o singură tranzacție cu un singur utilizator final.

2.3.8. *Controale la export pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în listă*

Unele produse nu îndeplinesc specificațiile tehnice din anexa I, dar cu toate acestea, prezintă un risc de favorizare a proliferării din cauza posibilităților lor tehnice sau a utilizării finale suspecte care ar putea da naștere unor îngrijorări.

În temeiul articolului 4 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, autoritățile naționale pot impune o cerință de autorizare pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în lista din anexa I în cazul în care există o legătură (suspectată) cu utilizarea în cadrul unui program ADM, o utilizare finală militară (suspectată) într-o țară care face obiectul unui embargo asupra armelor ⁽²³⁾ sau al unei utilizări (suspectate) a produsului ca o componentă a echipamentelor militare care au fost exportate fără autorizație sau cu încălcarea unei autorizații. Această dispoziție este cunoscută sub numele de „control exhaustiv” și, în acest caz, în care aveți suspiciuni de utilizare potențială a produselor organizației dumneavoastră în unul dintre cazurile menționate mai sus, vă recomandăm să contactați autoritatea națională pentru informații suplimentare.

În temeiul articolului 5 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, exportul de produse de supraveghere cibernetică neincluse în listă poate face obiectul unei cerințe de autorizare în cazul în care ați fost informat de autoritatea competentă din țara dumneavoastră sau în cazul în care aveți cunoștință – conform constatărilor dumneavoastră rezultate din îndeplinirea obligației de diligență – că există o utilizare finală îngrijorătoare în legătură cu reprimarea internă și/sau comiterea unor încălcări grave ale drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar.

În conformitate cu articolul 9 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, din motive de siguranță publică, inclusiv de prevenire a actelor de terorism, sau din considerații legate de drepturile omului, un stat membru al UE poate interzice exportul de produse cu dublă utilizare care nu sunt incluse în lista din anexa I sau poate impune obligația obținerii unei autorizații pentru exportul acestora. O listă a acestor măsuri naționale este întocmită de Comisia Europeană și publicată în *Jurnalul Oficial*. Ea este, de asemenea disponibilă pe site-ul de internet al Comisiei Europene ⁽²⁴⁾.

Apendicele 7 rezumă cerințele în materie de licențe pentru exporturile și transferurile intra-UE de produse cu dublă utilizare.

⁽²³⁾ În prezent, embargourile asupra armelor în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare se aplică următoarelor țări: a se vedea <https://www.sanctionsmap.eu>

⁽²⁴⁾ <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>

2.3.9. *Semnale de alertă*

Vigilența față de indiciile unei solicitări sau colaborări suspicioase este vitală pentru contracararea riscurilor de proliferare a ADM, a vectorilor acestora și pentru destabilizarea acumulărilor de arme convenționale. Este foarte recomandat să transmiteți informațiile suspecte punctului dumneavoastră de contact intern în materie de conformitate. În unele cazuri, transmiterea informațiilor către autoritatea competentă de control al exporturilor poate fi obligatorie în temeiul legislației și reglementărilor UE și naționale.

Apendicele 3 conține o listă de „semnale de alert” pentru a ajuta cercetătorii sau personalul responsabil cu asigurarea conformității să efectueze o evaluare inițială a aplicabilității controlului ca în cazul exporturilor de produse cu dublă utilizare. Această listă grupează semnalele de alertă în funcție de cercetare, utilizare finală și utilizator final, expediție, și fonduri, finanțare și condiții contractuale. Această listă este deosebit de utilă pentru produsele cu dublă utilizare neincluse în listă (pentru a stabili dacă sunt aplicabile controalele exhaustive). De asemenea, utilizarea acestei liste atunci când se colectează informațiile necesare în timpul procesului de solicitare a licenței pentru produsele cu dublă utilizare incluse în listă reprezintă o bună practică.

2.3.10. *Controale privind furnizarea de asistență tehnică*

Există două tipuri de controale privind asistența tehnică, unul reglementat în Regulamentul privind produsele cu dublă utilizare și unul reglementat în conformitate cu legislația națională a statelor membre ale UE.

În conformitate cu Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, tehnologia poate lua forma asistenței tehnice, cum ar fi instruirea verbală, formarea, transferul cunoștințelor și competențelor tehnice sau serviciile de consiliere, inclusiv prin telefon sau mijloace electronice. Prin urmare, instrucțiunile oferite unui coleg care lucrează într-un institut de cercetare dintr-o țară terță pot constitui asistență tehnică. Asistența tehnică trebuie să fie suficient de specifică pentru a atinge pragurile tehnologice prevăzute în anexa I la Regulamentul privind produsele cu dublă utilizare.

În afară de tehnologiile cu dublă utilizare sub formă de asistență tehnică incluse în lista din anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, asistența tehnică cuprinde toate celelalte tipuri de sprijin tehnic legate de repararea, dezvoltarea, fabricarea, asamblarea, testarea, întreținerea sau orice alt serviciu tehnic destinat utilizării în legătură cu dezvoltarea, producerea, manipularea, operarea, întreținerea, depozitarea, detectarea, identificarea sau diseminarea armelor chimice, biologice sau nucleare sau a altor dispozitive explozive nucleare sau cu dezvoltarea, producția, întreținerea sau depozitarea de rachete capabile să transporte astfel de arme sau legate de utilizări finale militare în destinații supuse unui embargo asupra armelor.

2.3.11. *Controlul exporturilor și măsuri restrictive (sanțiuni)*

Atât controlul exporturilor, cât și sancțiunile impun interdicții sau restricții. În timp ce controalele exporturilor sunt axate pe produse care (nu) sunt incluse în listă și pe examinarea exporturilor de la caz la caz, sancțiunile se concentrează în principal asupra interdicțiilor de călătorie, înghețării activelor și interdicțiilor de a pune resurse economice la dispoziția persoanelor și entităților desemnate și/sau asupra măsurilor sectoriale (cum ar fi restricționarea anumitor produse și servicii la anumite țări (în unele cazuri pentru toți utilizatorii finali dintr-o anumită țară)). Prezentele orientări nu oferă informații specifice cu privire la sancțiunile UE.

A se vedea harta sancțiunilor UE pentru o prezentare generală a tuturor sancțiunilor UE aplicabile în prezent și lista persoanelor și entităților desemnate: <https://www.sanctionsmap.eu/>

Pentru informații generale privind sancțiunile UE, a se vedea https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions_en

Orientări suplimentare pot fi puse la dispoziție la nivel național.

2.3.12. *Întrebări frecvente*

Cine este exportatorul în temeiul Regulamentului UE privind produsele cu dublă utilizare?

Atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice, intră sub incidența definiției exportatorului. Aceasta înseamnă că un cercetător în nume propriu sau organizația de cercetare în numele cercetătorului poate fi exportatorul. Definiția exportatorului se aplică nu numai operațiunilor de export, ci tuturor activităților controlate din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, inclusiv transferurilor intra-UE de produse enumerate în anexa IV. Este la latitudinea organizației de cercetare să ia măsuri interne cu privire la cine va solicita o licență.

Trebuie remarcat faptul că identificarea exportatorului este diferită de identificarea unui export. Atunci când un cercetător invitat dintr-o țară terță are acces, de exemplu, la o tehnologie controlată într-un campus universitar situat pe teritoriul vamal al Uniunii, în acest caz nu are loc niciun export. Atunci când cercetătorul se întoarce acasă în țara sa terță și aduce cu sine tehnologia controlată, are loc un export care necesită o licență aprobată și valabilă. Prin urmare, înainte de acest export, trebuie depusă o cerere de licență. Ultima persoană de pe teritoriul vamal al Uniunii care decide cu privire la transmiterea tehnologiei controlate în afara UE trebuie să solicite o licență. Este la latitudinea fiecărui stat membru al UE să decidă cine poate depune o cerere de licență. Poate fi cercetătorul invitat dintr-o țară terță, dar, în multe cazuri, acest cercetător va trebui să aibă un reprezentant stabilit pe teritoriul vamal al Uniunii. Indiferent de exportator, o încălcare a controlului exporturilor are loc atunci când această tehnologie controlată părăsește teritoriul vamal al Uniunii fără o licență aprobată și valabilă.

Dacă o publicație conține tehnologie supusă controlului, cine trebuie să solicite o licență? Autorul, universitatea sau editorul științific?

Elementul-cheie în acest caz este că o persoană fizică sau juridică trebuie să solicite o licență și, prin urmare, acționează în calitate de exportator. Cine este această persoană depinde de politica internă sau de angajamentul contractual dintre autorul publicației și editorul științific. Dacă editorul este stabilit în afara UE, atunci ultima persoană de pe teritoriul vamal al Uniunii care decide cu privire la transmiterea în afara UE a tehnologiei supuse controlului trebuie să depună o cerere de licență.

Poate un angajat al unei organizații de cercetare care călătorește în străinătate în cadrul unei vizite profesionale să acceseze de la distanță tehnologia sau software-ul controlat aflat pe serverul unei organizații de cercetare cu sediul în UE?

Angajații care accesează tehnologia sau software-ul supuse controlului din străinătate în cadrul unei vizite profesionale trebuie, în general, să depună o cerere de licență înainte de a călători. Unele state membre ale UE ⁽²⁵⁾ iau în considerare în acest caz factorul determinant pentru a stabili dacă tehnologia sau software-ul supuse controlului sunt accesate din străinătate de alte persoane [în afară de angajat (angajați)].

Cine trebuie să depună cerere pentru o licență în cazul unui consorțiu de cercetare cu parteneri din mai multe state membre ale UE și parteneri din țări terțe?

Exportatorul și, prin urmare, cel care trebuie să depună o cerere de licență, este partenerul contractual al destinatarului din țara terță și are competența de a decide trimiterea sau transmiterea produselor de pe teritoriul vamal al UE (pentru produsele din anexa I). Cu alte cuvinte, partenerul consorțiului însuși sau chiar liderul consorțiului poate fi nevoit să solicite o licență înainte de a expedia produsele cu dublă utilizare. Aceasta depinde de acordurile contractuale dintre partenerii consorțiului și liderul consorțiului.

SECȚIUNEA 3

Instituirea sau revizuirea unui program intern de asigurare a conformității pentru cercetarea care implică produse cu dublă utilizare

Rolul fiecărui program intern de asigurare a conformității (PIC) este de a aborda și a atenua în mod sistematic unul sau mai multe tipuri de risc pentru a asigura respectarea obligațiilor prevăzute de lege sau asumate voluntar de o organizație.

Într-un mediu de cercetare, stabilirea unor măsuri de asigurare a conformității cu legile și reglementările privind controlul exporturilor este un proces care necesită timp și efort.

Secțiunea de mai jos prezintă toate elementele principale pe care o organizație de cercetare ar trebui să le ia în considerare atunci când concepe sau își revizuieste sistemul intern de asigurare a conformității exporturilor de produse cu dublă utilizare.

⁽²⁵⁾ A se vedea apendicele 9 pentru datele de contact ale autorităților competente sau contactați agentul responsabil de conformitate din cadrul organizației dumneavoastră de cercetare pentru a stabili care este situația în statul membru al UE de care aparțineți.

3.1. Evaluarea riscurilor

Analizând dacă și în ce măsură este vizată de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, o organizație de cercetare trebuie să efectueze o evaluare inițială a riscurilor prin examinarea următorilor parametri ⁽²⁶⁾:

1. subiectele activităților sale (de exemplu, discipline și domenii de cercetare în care este activă). Pentru o prezentare generală a domeniilor de cercetare care sunt mai susceptibile de a fi afectate de controlul exporturilor, a se vedea apendicele 1;
2. tipul și sfera de cuprindere a acestor activități (de exemplu, cercetarea pe teren, învățarea online și de la distanță și numărul de colaborări internaționale și de participări străine implicate în activitățile sale);
3. situația actuală a politicilor instituționale și a procedurilor standardizate (de exemplu, tipul de structură organizatorică, măsurile existente de atenuare a riscurilor de securitate și atitudinile predominante ale personalului).

Acești parametri trebuie să fie evaluați în raport cu obligațiile legale prevăzute în legislația UE și în legislația națională privind controlul exporturilor ⁽²⁷⁾. La sfârșitul acestei evaluări inițiale a riscurilor, o organizație de cercetare va fi în măsură să stabilească profilul ei de risc specific din perspectiva produselor cu dublă utilizare. Aceasta va ajuta organizația să conștientizeze care sunt părțile activităților sale de cercetare care trebuie să fie acoperite de PIC (sfera de cuprindere a sistemului ei intern de asigurare a conformității exporturilor) și să direcționeze PIC în funcție de circumstanțele specifice ale organizației (de exemplu, structură, proceduri instituționale și resurse disponibile).

Evaluarea inițială a riscurilor este esențială pentru conceperea și punerea în aplicare a măsurilor PIC care sunt eficiente, proporționale și adaptate la profilul specific al organizației. Adesea, este preferabil să începem prin abordarea unor activități/domenii de cercetare care necesită o acțiune imediată și a unor domenii care sunt ușor de identificat ca implicând produse cu dublă utilizare. Ulterior, PIC poate fi extins pentru a viza și alte riscuri și proceduri mai solide de atenuare a lor. Integrarea măsurilor interne de asigurare a conformității produselor cu dublă utilizare în politicile și procedurile instituționale existente este adesea esențială pentru asigurarea eficienței și a sinergiilor.

Organizațiile de cercetare ar trebui să aibă în vedere un mediu juridic și de cercetare dinamic în care riscurile ar trebui determinate sau reevaluate periodic și, prin urmare, măsurile interne de asigurare a conformității să depindă de evoluția listelor de control și de activitățile unei organizații de cercetare întreprinse de fiecare dată. Într-adevăr, o evaluare și o clasificare mai detaliată a materialelor, echipamentelor, programelor informatice și tehnologiei implicate sau produse în cadrul unei cercetări au loc în cadrul „procesului și procedurilor de verificare a exportului”, astfel cum se explică în elementul de bază 4.

3.2. Elementele de bază ale unui PIC

Această secțiune se bazează pe Recomandarea (UE) 2019/1318 a Comisiei din 30 iulie 2019 privind programele interne de asigurare a conformității pentru controalele schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 428/2009 al Consiliului.

Ea prezintă o adaptare a elementelor de bază ale PIC pentru a le face mai adecvate pentru a fi utilizate într-un context de cercetare. Această adaptare se bazează pe feedbackul primit de la comunitatea de cercetare și este articulată în următoarele subsecțiuni:

1. Angajamentul conducerii superioare cu privire la conformitate
2. Structura organizatorică, responsabilități și resurse
3. Formare și creșterea gradului de sensibilizare
4. Procesul și procedurile de verificare a exportului
5. Analiza performanței, auditurile, raportarea și măsurile corective
6. Păstrarea evidenței și documentarea
7. Securitatea fizică și a informațiilor

În apendicele 4 este pusă la dispoziție o listă de verificare pentru fiecare element de bază pentru a sprijini elaborarea unui PIC sau, într-o etapă ulterioară, revizuirea unui PIC existent.

⁽²⁶⁾ C. Charatsis, „Interferences between non-proliferation and science: ‘exporting’ dual-use know-how and technology in conformity with security imperatives” [Interferențe între neproliferare și știință: „exportul” de know-how și tehnologie cu dublă utilizare în conformitate cu imperativele de securitate], Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene (Centrul Comun de Cercetare – Comisia Europeană și Université de Liège), decembrie 2017, p. 153-155. A se vedea, de asemenea, capitolul 8 din aceeași publicație pentru un exemplu de evaluare inițială a riscurilor într-un cadru de cercetare.

⁽²⁷⁾ O prezentare generală a obligațiilor de control al exporturilor la nivelul UE este oferită în secțiunea 2 din prezentele orientări.

3.2.1. *Angajamentul conducerii superioare cu privire la conformitate*

Angajamentul și sprijinul conducerii superioare față de un PIC sunt importante atât din motive simbolice, cât și practice. O declarație proclamată de angajament față de respectarea legislației privind controlul exporturilor de către organul/funția de conducere superioară a organizației poate spori gradul de sensibilizare a personalului, poate spori importanța acordată unor astfel de măsuri de conformitate și poate conduce la consolidarea resurselor umane și tehnice ale altor departamente ale organizației.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

La fel ca în toate organizațiile, angajamentul conducerii superioare urmărește să sporească legitimitatea măsurilor de asigurare a conformității și să creeze sau să consolideze o cultură organizațională care să conducă la imperative în materie de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare. Într-un mediu de cercetare, angajamentul conducerii superioare este esențial pentru a încuraja și a sprijini în mod activ implementarea unui PIC.

Având în vedere că organizațiile de cercetare și, în special, universitățile au adesea modele descentralizate de structură organizațională, ar putea fi util să se ia în considerare exprimarea angajamentului la nivel de departament, facultate sau școală (de exemplu, diferiții decani ai facultăților/școlilor). O astfel de abordare poate fi deosebit de relevantă pentru organizațiile care au doar câteva departamente potențial vizate de controlul exporturilor.

Acest element se materializează printr-o declarație scrisă și printr-un sprijin din partea conducerii superioare, care conduce la resurse organizaționale, umane și tehnice adecvate pentru PIC al organizației. O astfel de declarație de angajament invită toți membrii personalului în cauză să respecte actele cu putere de lege și normele administrative relevante ale UE și ale statelor membre și să ia măsurile de precauție necesare atunci când utilizează resurse controlate sau produc rezultate ale cercetării care sunt sensibile și care ar putea fi controlate.

Etapele implicate

Să se elaboreze o declarație de angajament în care să se precizeze că membrii personalului (din departamentele științifice și administrative) respectă toate legile și reglementările UE și naționale privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare prin aplicarea măsurilor de atenuare a riscurilor prevăzute în politicile și procedurile organizației. Să se refere la posibilele consecințe ale incidentelor de neconformitate pentru organizație și persoanele implicate.

Să se comunice în mod clar și regulat declarația de angajament tuturor membrilor personalului potențial implicați (inclusiv personalului care nu are niciun rol în controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare), pentru a crește gradul de sensibilizare și a promova o cultură a conformității cu legile și reglementările privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare.

Să se aibă în vedere utilizarea tuturor mijloacelor disponibile (electronice sau pe suport de hârtie) pentru a face publică declarația și sursele de informații cu privire la procedurile interne de asigurare a conformității ale organizației ⁽²⁸⁾.

3.2.2. *Structura organizatorică, responsabilități și resurse*

Fiecare organizație de cercetare este unică și, prin urmare, nu există o singură modalitate de organizare a procedurilor de asigurare a conformității și de alocare a responsabilităților respective. Cu toate acestea, existența unui set bine definit de proceduri și responsabilități în materie de conformitate a exporturilor poate ajuta organizația să își atingă obiectivele în materie de conformitate și să își îmbunătățească modelul de conducere în ansamblu.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

Într-un context de cercetare, există diferite tipuri de responsabilitate care trebuie luate în considerare. În general, aceste responsabilități vor fi împărțite atât de personalul administrativ, cât și de cel științific.

⁽²⁸⁾ Organizațiile de cercetare ar putea, de asemenea, să aibă în vedere diseminarea declarației atât în site-urile de internet publice, cât și interne, în codurile de conduită și în statutul personalului, pentru a informa personalul cu privire la importanța controalelor comerciale și la costul neconformității pentru comunitatea de cercetare și universitate.

Primul tip de responsabilitate se referă la responsabilitatea generală pentru punerea în aplicare a politicilor de conformitate ale organizației, care revine conducerii organizației. Această responsabilitate ar putea implica aprobarea cererilor de licență, supravegherea faptului că sunt alocate resurse adecvate pentru asigurarea conformității, precum și asigurarea faptului că există revizui și actualizări periodice ale măsurilor în vigoare de asigurare a conformității. În unele state membre, această funcție trebuie ocupată de un membru al conducerii superioare.

Al doilea tip de responsabilitate necesită instituirea unei funcții de verificare a conformității exporturilor, responsabilă cu elaborarea și/sau punerea în aplicare a măsurilor de asigurare a conformității ale organizației. Sarcinile acestei funcții pot include: să răspundă la cererile de control al exporturilor, să decidă dacă o cerere de licență este relevantă și ce măsuri de atenuare a riscurilor sunt necesare pentru o anumită activitate. Funcția de control al exporturilor poate, de asemenea, să ajute personalul să înțeleagă condițiile de acordare a licenței, să aplice verificările în cadrul diligenței necesare și să păstreze evidențe adecvate.

Această responsabilitate este asumată, de regulă, de un departament care are experiență în respectarea obligațiilor legale și în interacțiunea cu personalul și cu colaboratorii externi ai organizației ⁽²⁹⁾. Ar trebui să existe cel puțin o persoană în cadrul organizației căreia i se încredințează conformitatea exporturilor. Dacă este posibil, funcția de control al exporturilor nu ar trebui să fie afectată de conflicte de interese. De asemenea, ea ar trebui să aibă acces direct și o obligație de raportare către conducerea superioară.

În plus, ar putea fi necesar să se desemneze puncte de contact în diferite departamente ale organizației care să poată sensibiliza personalul, să poată oferi îndrumări personalului administrativ și științific ori de câte ori apare o problemă relevantă și, dacă este necesar, să poată direcționa solicitările și cererile către funcția de control al exporturilor.

Al treilea tip de responsabilitate se referă la punerea în aplicare a măsurilor practice care trebuie luate de personalul științific pentru a asigura conformitatea cu cerințele în materie de conformitate ale organizației. Această funcție implică sarcini precum identificarea proiectelor care ar putea necesita o licență, efectuarea de verificări privind utilizarea finală/utilizatorul final și luarea măsurilor de atenuare a riscurilor și realizarea aprobărilor prescrise în timpul desfășurării activităților de cercetare. Deși toți membrii personalului în cauză trebuie să respecte procedurile în materie de conformitate ale organizației atunci când își desfășoară activitatea, responsabilitatea de a identifica proiectele sensibile și de a aplica verificările necesare revine, în general, responsabilului de proiect. Adesea, acest este persoana care asigură finanțarea și coordonează proiectul în cadrul unei organizații, cunoscută în anumite contexte de cercetare și ca Cercetător științific principal.

Personalul administrativ (de exemplu, din departamentul de achiziții și din departamentul juridic) poate supraveghea anumite sarcini de conformitate, astfel cum se prevede în politicile de conformitate. Personalul administrativ poate face parte din funcția de asigurare a conformității exporturilor sau doar colaborează îndeaproape cu aceasta.

Personalul administrativ ar putea fi în măsură să identifice problemele care au scăpat atenției personalului de cercetare. Astfel, membrii instruiți ai personalului administrativ ar putea acționa și ca „gardieni” atunci când alte măsuri de siguranță eșuează ⁽³⁰⁾.

Apendicele 6 oferă două exemple de posibile structuri de organizare a asigurării conformității în mediul de cercetare.

Etapele implicate

Stabiliți ce părți ale organizației dumneavoastră sunt relevante pentru conformitatea controlului exporturilor. Identificați și numiți persoana (persoanele) cu responsabilitate generală și atribuiți cel puțin o persoană funcției de verificare a conformității exportului. În funcție de nevoile organizației, este posibil ca această persoană să nu fie nevoită să se ocupe decât parțial de sarcinile legate de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare.

⁽²⁹⁾ În funcție de structura unei organizații, experiența în îndeplinirea acestor sarcini se va regăsi, cel mai probabil, în cadrul „biroului de conformitate”, la „departamentul juridic”, la „biroul de cercetare”, la „departamentul de securitate” sau la „biroul de transfer de tehnologie”. Termenii specifici utilizați sunt denumiri sugestive utilizate frecvent de diverse organizații de cercetare. Lista cu exemple de departamente oferite nu este exhaustivă.

⁽³⁰⁾ De exemplu, în timpul prelucrării contractelor și acordurilor, personalul administrativ instruit poate identifica cerințele contractuale care ar putea pune probleme legate de controlul exporturilor (de exemplu, restricții privind accesul la rezultatele cercetării), poate face referire la subiecte sensibile ale cercetării aplicate și/sau poate ridica suspiciuni cu privire la utilizatorii finali/utilizările finale și destinațiile/naționalitățile implicate. De asemenea, administrația poate întâlni și raporta către funcția de asigurare a conformității exporturilor inconsecvențe cu termenii licențelor de export sau cu alte cerințe ale PIC pe tot parcursul desfășurării proiectelor și al activităților de cercetare.

Luați în considerare toate tipurile diferite de responsabilități și funcții legate de asigurarea conformității. Definiți procese și responsabilități clare atât pentru personalul administrativ, cât și pentru cel științific. Începeți cu departamentele care desfășoară activități de cercetare într-un domeniu critic și extindeți raza de acțiune pentru a aborda și alte departamente mai puțin sensibile pe măsură ce sistemul dumneavoastră de asigurare a conformității evoluează. Nu uitați să definiți delegarea competențelor (de exemplu, în caz de boală sau de concediu) și funcțiile de rezervă ori de câte ori este posibil.

Asigurați-vă că există alocate resurse adecvate pentru PIC și luați în considerare cunoștințele și competențele necesare atât în ceea ce privește expertiza juridică, cât și cea tehnică. Se recomandă ca fișele posturilor să fie disponibile în scris.

Fiți pregătit să exploatați pe deplin expertiza și experiența deja disponibile în diferite părți ale organizației. Consultați-vă cu colegii din diferite departamente (de exemplu, departamentul de achiziții, departamentul de securitate și departamentul juridic) cu privire la modul în care politicile și procedurile disponibile ar putea răspunde cerințelor de asigurare a conformității exporturilor. Luați în considerare crearea – împreună cu personalul de asistență IT – a unor instrumente și proceduri online pentru a facilita punerea în aplicare a măsurilor interne de asigurare a conformității.

Codificați politicile și procedurile organizației în materie de conformitate a exporturilor, inclusiv principalul lanț de responsabilitate în manuale, și puneți-le la dispoziția organizației online sau pe suport fizic. Încercați să utilizați un limbaj cât mai precis și mai clar posibil. Luați în considerare posibilitatea de a include exemple și cazuri practice, cum ar fi cele oferite în prezentele orientări sau în sursele naționale.

Asigurați-vă că personalul științific și administrativ știe ce procedură trebuie urmată și cine este punctul de contact ori de câte ori apare o problemă legată de controlul exporturilor.

3.2.3. *Formare și creșterea gradului de sensibilizare*

Formarea și creșterea gradului de sensibilizare reprezintă un element important al fiecărui PIC și ar trebui să fie adaptate la situația specifică a unei organizații de cercetare. Creșterea gradului de sensibilizare este considerată un prim pas în a permite personalului științific și administrativ să înțeleagă riscurile în materie de securitate și să își îndeplinească responsabilitățile în temeiul legii privind controlul exporturilor și al PIC al organizației. Formarea include cursuri specializate adaptate funcțiilor și personalului organizației care sunt afectate de controlul exporturilor.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

Organizațiile de cercetare trebuie să aibă în vedere inițiative de creștere a gradului de sensibilizare și de formare la diferite niveluri, prin diferite mijloace și cu obiective diferite.

În primul rând, introducerea generală în aspectele legate de controlul exporturilor a întregului personal de cercetare și a studenților potențial implicați este importantă pentru creșterea gradului de sensibilizare și promovarea unei culturi a responsabilității în întreaga organizație. Acest deziderat poate fi realizat prin includerea trimerelor la obiectivele de control al exporturilor și la măsurile interne conexe în codurile de conduită, paginile de internet privind etica și integritatea cercetării, precum și în cursurile generale în materie de siguranță și securitate predate în mod regulat ⁽³¹⁾.

În al doilea rând, ar trebui dezvoltate activități generale de formare și de creștere a gradului de sensibilizare pentru personalul științific care provine din departamentele organizației care au fost identificate ca fiind relevante pentru controlul exporturilor în evaluarea inițială a riscurilor și în reevaluările ulterioare. Scopul acestor cursuri de formare este de a familiariza personalul cu cerințele în materie de control al exporturilor și de a se asigura faptul că el poate lua măsurile necesare atunci când apare o problemă sau o preocupare în proiectarea, planificarea și executarea activităților lor de cercetare.

În al treilea rând, ar trebui să se organizeze o formare specifică pentru personalul administrativ care se ocupă de punerea în aplicare a diferitelor proceduri de control intern, cum ar fi cele legate de securitate, achiziții, transfer de tehnologie, contracte și colaborări în domeniul cercetării. De asemenea, ar trebui organizate cursuri de formare specializate pentru personalul de cercetare care este afectat în mod regulat de punerea în aplicare a controalelor exporturilor din cauza implicării sale în proiecte sensibile care necesită o atenție deosebită și măsuri de control.

⁽³¹⁾ O organizație de cercetare și, în special, o universitate ar putea lua inițiative suplimentare pentru a include o secțiune de creștere a gradului de sensibilizare cu privire la aspectele legate de neproliferare și controlul exporturilor în programele de învățământ ale celor mai sensibile discipline.

O organizație de cercetare poate efectua tipuri foarte diferite de cercetare, iar listele de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare se referă la o gamă largă de produse și tehnologii. Aceasta implică necesitatea de a lua în considerare elaborarea unor materiale de formare și a unor abordări care să fie adaptate personalului care provine din departamente diferite, are niveluri diferite de expertiză și cunoștințe de bază diferite.

Având în vedere caracterul dinamic al legilor privind controlul exporturilor și evoluțiile din acest domeniu, formarea ar trebui să se desfășoare anual, în timp ce personalul care are principala responsabilitate pentru funcționarea PIC ar trebui să actualizeze periodic instrumentele și materialele de informare disponibile.

Vă rugăm să verificați la autoritatea națională din țara dumneavoastră dacă sunt disponibile resurse suplimentare, cum ar fi înscrierea la sesiuni de informare și la buletine informative, orientări și cursuri de formare la nivel național.

Etapele implicate

Asigurarea unei formări periodice obligatorii pentru toți membrii personalului care ar putea fi implicați în activități legate de produsele cu dublă utilizare controlate la export pentru a crește gradul de sensibilizare cu privire la aspectele legate de controlul exporturilor și pentru a instila o cultură a responsabilității în întreaga organizație.

Atunci când este posibil, utilizați inițiativele de formare existente, cum ar fi cursurile introductive pentru personalul nou recrutat, pentru a include trimiteri la măsurile și cerințele în materie de conformitate a exporturilor. Urmați aceeași abordare cu statutul personalului și materialele didactice deja utilizate.

Asigurați, prin intermediul instrumentelor de creștere a gradului de sensibilizare (de exemplu, arbori decizionali, pagini de intranet, note de informare și de confirmare în procedurile relevante de control al exporturilor) că toți membrii personalului în cauză cunosc toate politicile și măsurile interne privind controlul exporturilor. Utilizați materiale care conțin informații privind legislația UE relevantă privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare și listele de control și măsurile restrictive, precum și măsurile și embargourile naționale. Să aveți în vedere punerea la dispoziția întregului personal implicat a unor instrumente ușor de utilizat (dezvoltate intern sau furnizate de resurse externe) pentru a facilita navigarea cu ușurință prin intermediul acestor documente juridice și al actualizărilor acestora. Dacă este posibil, luați în considerare cursuri personalizate de formare atât pentru personalul administrativ, cât și pentru personalul științific.

Luați în considerare, ori de câte ori este adecvat, utilizarea oportunităților de a beneficia de formare națională sau din partea UE cu privire la controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare.

Ori de câte ori este posibil, în cadrul programelor dumneavoastră de formare sau de sensibilizare cu privire la exporturi, încorporați învățămintele desprinse din analizele performanței, auditurile, rapoartele și măsurile corective anterioare. În schimb, țineți cont de orice constatări care indică o funcționare insuficientă a măsurilor în vigoare de asigurare a conformității.

3.2.4. Procesul și procedurile de verificare a exportului

Acest element conține măsuri interne pe care organizația ar trebui să le pună în aplicare pentru a se asigura că nu are loc niciun „export” fără licența necesară sau împotriva oricărei restricții sau interdicții relevante la export.

Procesul de verificare a exporturilor colectează și analizează informații relevante cu privire la următoarele aspecte: clasificarea produselor, evaluarea riscurilor activității, stabilirea și solicitarea licenței, precum și controalele post-acordare de licență. Respectând etapele menționate mai jos, o organizație de cercetare trebuie să conceapă și să opereze un proces de verificare a exporturilor ținând seama de diferitele tipuri de activități întreprinse, de politicile și procedurile instituționale existente și de provocările specifice legate de profilul de risc al organizației.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

Procesul de verificare a exporturilor se află în centrul măsurilor interne de asigurare a conformității ale organizației. Punerea în aplicare a acestui element trebuie să fie partajată de personalul administrativ și științific, deoarece rolul lor de asigurare a conformității are un impact de consolidare reciprocă asupra funcționării unui PIC. Scopul este de a institui proceduri de verificare care să specifice etapele necesare pentru respectarea legislației privind controlul exporturilor și a politicilor de control intern ale organizației. În funcție de sfera de cuprindere și de caracterul sensibil al cercetării efectuate, procesul de verificare a controlului exporturilor poate fi relevant pentru mai multe activități:

— exportul de produse (prin mijloace corporale de transfer);

- contractarea (în principal cu parteneri internaționali) ⁽³²⁾;
- brevetarea/acordarea de licențe pentru rezultatele cercetării;
- publicarea (de exemplu, de articole, materiale pentru conferințe, software);
- transmiteri electronice (inclusiv punerea la dispoziție online a produselor);
- angajarea de personal și primirea vizitatorilor (în principal, în legătură cu sancțiunile);
- călătoriile în străinătate.

O organizație de cercetare poate avea în vedere ajustarea politicilor și procedurilor sale instituționale privind toate activitățile menționate mai sus prin introducerea controalelor și verificărilor care vizează controlul exporturilor. De cele mai multe ori, institutele de cercetare neuniversitare dispun de proceduri centralizate, care pot fi adaptate pentru a ține seama de astfel de proceduri de verificare și de atenuare a riscurilor. Universitățile pot alege să urmeze aceeași abordare, adaptată nevoilor lor.

În cadrul unei organizații de cercetare și, în special, în cadrul unei universități, activitățile de control al exporturilor pot avea loc atât în contextul colaborării formale cu parteneri externi, cât și în contextul schimburilor informale. În acest din urmă caz, schimburile pot avea loc în principal la nivelul cercetătorilor individuali. Prin urmare, procesul de verificare a exporturilor trebuie să abordeze ambele posibilități și să introducă proceduri de verificare și controale pentru a stabili dacă o activitate specifică de cercetare implică „exportul” unui produs supus controlului.

Cercetătorii individuali trebuie să fie în măsură să identifice și să raporteze problemele legate de controlul exporturilor atunci când își desfășoară activitatea de cercetare. Acest aspect se poate materializa prin utilizarea unor instrumente generice, cum ar fi arborii decizionali care orientează cercetătorii prin etapele care trebuie respectate pentru identificarea eventualelor probleme legate de controlul exporturilor ⁽³³⁾. În plus, procedurile și verificările specifice ar putea fi integrate în procesele instituționale de autorizare a activităților menționate anterior. De exemplu, o organizație de cercetare ar putea introduce în sistemul ei online de aprobare a călătoriilor în străinătate o notă de informare și o cerință pentru cercetători de a efectua verificări legate de controlul exporturilor înainte de transmiterea unei cereri ⁽³⁴⁾.

În plus, procedurile de verificare a exporturilor ar trebui să fie incluse în etapa de planificare a unui proiect de cercetare și înainte de încheierea unui acord formal cu alte organizații partenere. În această etapă, definirea obiectivelor proiectului și a sursei de finanțare ar putea avea implicații din punctul de vedere al controlului exporturilor.

O problemă legată de controlul exporturilor poate apărea în diferite etape ale ciclului de viață al unui proiect. În unele cazuri, o autorizație de control al exporturilor ar putea deveni relevantă numai în faza finală a unui proiect de cercetare, atunci când organizația de cercetare/cercetătorul alege să partajeze un rezultat al cercetării supus controlului la export cu părți terțe, de exemplu printr-un acord de licență. Acest aspect subliniază importanța introducerii verificărilor legate de controlul exporturilor în diferite proceduri instituționale.

În alte situații – în special cele care implică colaborări cu parteneri internaționali – o cercetare poate implica divulgarea unor tehnologii sensibile și expedierea de rezultate supuse controlului la export în diferite etape ale proiectului. Prin urmare, pentru proiectele marcate ca fiind sensibile, este adecvat să se adauge verificări ale controalelor exporturilor și măsuri de atenuare a riscurilor pe toată durata de viață a proiectului. Acest aspect este important să fie specificat în acordul semnat cu alte organizații.

În toate cazurile discutate mai sus, procedurile de verificare a exporturilor care urmează să fie instituite trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

- clasificarea produselor, inclusiv pentru software și tehnologie;
- evaluarea riscurilor activității:
 - verificări ale destinațiilor și entităților care fac obiectul unui embargo, unei sancțiuni sau care sunt sensibile ⁽³⁵⁾;

⁽³²⁾ Acestea includ acorduri privind finanțarea și cooperarea în cadrul contractelor, memorandumuri de înțelegere etc.

⁽³³⁾ Un astfel de instrument ar putea fi publicat online, pe site-ul de internet intern al organizației, de exemplu, în secțiunea privind integritatea cercetării sau respectarea reglementărilor în materie de securitate și siguranță. El poate avea o anumită utilitate și în ceea ce privește creșterea gradului de sensibilizare.

⁽³⁴⁾ Este cunoscut faptul că nu toate organizațiile de cercetare dispun de politici instituționale pentru autorizarea tuturor activităților care prezintă un risc potențial de control al exporturilor. În plus, schimburile și colaborările informale nu sunt, de obicei, autorizate prin intermediul unui mecanism instituțional.

⁽³⁵⁾ Destinațiile și entitățile sensibile nu fac obiectul unui embargo sau al unor sancțiuni, dar expedierea sau transmiterea (anumitor) produse cu dublă utilizare poate fi esențială în cazuri individuale, de exemplu din cauza preocupărilor legate de proliferare sau de drepturile omului. Guvernele statelor membre pot pune în aplicare propria abordare în această privință. Ori de câte ori există îndoieli, vă rugăm să contactați autoritatea competentă din țara dumneavoastră.

- verificarea utilizării finale și a părților implicate declarate;
- verificarea riscului de deturnare;
- controale exhaustive pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în listă.

În cazul în care rezultatul clasificării produselor și evaluarea riscurilor activității conduc la concluzia că activitatea este supusă controlului, trebuie abordate aspecte suplimentare după cum urmează:

- determinarea licenței (autorizației) necesare (de exemplu, pentru export, intermediere, transfer și tranzit), precum și solicitarea unei astfel de licențe și ⁽³⁶⁾
- post-acordare de licență, inclusiv controlul transportului și conformitatea cu condițiile autorizației.

Într-un număr limitat de cazuri, se poate stabili că organizația sau cercetătorul individual trebuie să se abțină de la o anumită activitate sau că un proiect sau un angajament cu o organizație colaboratoare nu poate fi derulat. De exemplu, această situație poate fi valabilă în cazul în care o parte implicată este inclusă într-o listă restrânsă supusă sancțiunilor sau în cazul în care organizația consideră că riscul ca un rezultat al cercetării să fie utilizat în scopuri criminale într-o țară terță este mare. De asemenea, este posibil ca autoritatea competentă să refuze (adică să respingă) o cerere de autorizație de export în conformitate cu legislația aplicabilă privind controlul exporturilor, de exemplu dacă evaluarea sa identifică un risc de proliferare.

În cazul unor îndoieli sau suspiciuni în timpul procesului de verificare a exportului, în special cu privire la rezultatele verificării utilizării finale și a părților implicate declarate sau a riscului de deturnare, consultați autoritatea competentă din statul membru al UE în care își are sediul organizația dumneavoastră.

Etapele implicate

Stabiliți proceduri de verificare a exporturilor care să permită organizației dumneavoastră să efectueze o evaluare a riscurilor care să abordeze toate activitățile potențial sensibile și sursele de risc. Aceste proceduri trebuie să permită cercetătorilor, studenților, șefilor de proiect și personalului administrativ să contribuie la evaluarea riscurilor aferente controlului exporturilor legate de activitățile organizației.

Atunci când este posibil, adaptați politicile și procedurile dumneavoastră instituționale pentru a ține seama de controalele la export pentru activități potențial sensibile (transport maritim, contractare, publicare, partajare online etc.) și pentru a permite luarea de măsuri de atenuare a riscurilor în ceea ce privește proiectele marcate ca fiind sensibile.

Luați în considerare utilizarea unor instrumente generice de evaluare a riscurilor (de exemplu, diagrame) ⁽³⁷⁾, precum și a unor tehnici de extragere a datelor ⁽³⁸⁾ și a altor programe informatice pentru verificarea produselor, proiectelor și activităților conexe în raport cu listele de control al exporturilor și listele de entități și destinații restricționate.

Clasificarea produselor

Acest aspect al procedurii de verificare urmărește să înțeleagă dacă un articol utilizat sau produs în cadrul unei cercetări intră în domeniul de aplicare al listei (listelor) de control sau dacă un proiect de cercetare se va confrunta cu produse supuse controlului.

⁽³⁶⁾ Vă atragem atenția asupra faptului că secțiunea 2.3.7 enumeră diferitele tipuri de autorizații care s-ar putea aplica unei activități specifice. În funcție de destinații și de produsele legate de o activitate supusă controlului, o organizație de cercetare poate utiliza proceduri simplificate de acordare a licențelor, cum ar fi cele prevăzute în cadrul EUGEA.

⁽³⁷⁾ Un exemplu de diagramă a cerințelor de acordare a licențelor pentru exporturile și transferurile intra-UE de produse cu dublă utilizare este prezentat în apendicele 5. Organizațiile ar putea lua în considerare dezvoltarea prin mijloace proprii a altor diagrame și instrumente online care să corespundă cel mai bine nevoilor lor.

⁽³⁸⁾ Comisia Europeană a elaborat un instrument de extragere a textelor care poate ajuta organizațiile de cercetare să își evalueze producția științifică anterioară pentru a identifica articolele, brevetele sau rezultatele proiectelor finanțate de UE deja produse și publicate, care ar fi putut avea un potențial conținut cu dublă utilizare. Astfel, organizațiile de cercetare își pot orienta mai bine activitățile interne de sensibilizare și își pot consolida măsurile de asigurare a conformității. Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați platforma online TIM pentru produsele cu dublă utilizare: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/text-mining/tim-dual-use_en

Această clasificare este realizată prin compararea caracteristicilor tehnice ale unui articol cu listele UE și naționale privind controlul produselor cu dublă utilizare. După caz, identificați dacă un articol face obiectul unor măsuri restrictive (sanțiuni și embargouri) impuse de UE sau de statul membru al UE în care își are sediul organizația dumneavoastră ⁽³⁹⁾.

Vă rugăm să rețineți că software-ul și tehnologiile care îndeplinesc specificațiile de control ar putea fi exceptate dacă se aplică excepțiile privind „cercetarea științifică fundamentală” și „domeniul public” (a se vedea secțiunea 2.3.5).

Încercați să stabiliți dacă un proiect avut în vedere va utiliza produse controlate și dacă contribuțiile sale vor atinge pragurile specificate în lista de control. Pentru proiectele identificate ca prezentând un risc mare, asigurați controale ale verificării exporturilor pe parcursul întregului ciclu de viață al proiectului.

Acordați o atenție specială clasificării componentelor și pieselor de schimb cu dublă utilizare și clasificării software-urilor și tehnologiilor cu dublă utilizare care pot fi transferate prin e-mail sau care pot fi puse la dispoziție prin intermediul unui serviciu de cloud în străinătate.

Ca măsură de precauție, analizați posibilitatea de a verifica dacă produsele cu dublă utilizare care intră în domeniul de aplicare al listelor de control există în laboratoarele și în depozitele organizației. Prezența lor poate fi un indicator al sensibilităților în ceea ce privește controlul exporturilor. Examinați posibilitatea de a înregistra în inventarele dumneavoastră dacă un produs (nou, utilizat sau de rezervă) are relevanță pentru produsele cu dublă utilizare și, prin urmare, necesită un tratament special în caz de export.

Consultați-vă cu șefii de proiect și cu experții disponibili pentru a colecta informații cu privire la posibila utilizare abuzivă a produselor cu dublă utilizare ale organizației dumneavoastră în contextul armelor militare convenționale sau al armelor de distrugere în masă (ADM).

Atunci când colaborați cu societăți comerciale sau cu alte organizații de cercetare, este o bună practică solicitarea de informații suplimentare cu privire la parametrii tehnici și la statutul controlului, precum și la clasificarea materialelor, componentelor și subsistemelor care urmează să fie utilizate de organizația dumneavoastră de la ele.

Astfel cum se prevede la articolul 11 alineatul (9) din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, pentru transferurile în interiorul UE menționați în documentele comerciale relevante (contract, confirmare de comandă, factură sau aviz de expediere) că tranzacția implică produse cu dublă utilizare incluse în listă și că acestea fac obiectul controalelor în cazul în care sunt exportate din UE.

Evaluarea riscurilor activității

Procesul de verificare a exporturilor ia în considerare, de asemenea, partenerii implicați într-un proiect de cercetare sensibil și toți destinatarii diferitelor rezultate ale cercetării controlate, precum și riscul ca acești destinatari să utilizeze astfel de rezultate în scopuri ilegale. Lista întrebărilor referitoare la semnalele de alertă din apendicele 3 la prezentele orientări este utilă pentru evaluarea diferitelor riscuri legate de o activitate.

Verificări ale destinațiilor și entităților care fac obiectul unui embargo, al unei sancțiuni sau care sunt sensibile

Luați măsuri de asigurare că niciuna dintre părțile implicate într-un proiect sensibil sau într-o activitate sensibilă nu face obiectul unor măsuri restrictive (sanțiuni și embargouri) prin consultarea listei consolidate a UE de sancțiuni ⁽⁴⁰⁾ sau a listei naționale, în cazul în care aceasta este disponibilă.

Verificarea utilizării finale și a părților implicate declarate

Cunoașteți-vă partenerul (partenerii) și analizați modul în care intenționează să utilizeze cercetarea dumneavoastră care implică produse cu dublă utilizare.

Nu pierdeți din vedere că există organizații de cercetare care acționează ca acoperire pentru cercetarea militară sau care au legături strânse cu entități de stat.

⁽³⁹⁾ Harta sancțiunilor UE este un instrument util care poate ajuta o organizație de cercetare să identifice restricțiile UE aplicabile: <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

⁽⁴⁰⁾ Lista consolidată a sancțiunilor UE este disponibilă la următoarea adresă: https://eeas.europa.eu/topics/sanctions-policy/8442/consolidated-list-of-sanctions_en. A se vedea, de asemenea, nota de subsol de mai sus privind Harta sancțiunilor UE.

Solicitați o declarație privind utilizarea finală în cazul în care activitatea implică produsele cu dublă utilizare incluse în listă sau, atunci când există preocupări legate de utilizarea finală (utilizatorul final) în cazul produselor cu dublă utilizare neincluse în listă ⁽⁴¹⁾. Consultați informațiile furnizate de autoritatea competentă din țara dumneavoastră cu privire la normele și cerințele naționale privind declarațiile referitoare la utilizarea finală ⁽⁴²⁾. Vă atragem atenția asupra faptului că declarațiile privind utilizarea finală pot fi solicitate și pentru partajarea de software și tehnologie supuse controlului.

Fiți vigilenți cu privire la indicatorii riscurilor de deturnare și indiciile care semnaleză solicitările sau comenzile suspicioase.

Verificarea riscului de deturnare

Fiți vigilenți cu privire la indicatorii riscurilor de deturnare și indiciile care semnaleză solicitările suspicioase de cooperare. Ar putea exista indicii care sugerează că un partener va utiliza produse cu dublă utilizare partajate sau livrate de organizația dumneavoastră în contextul cercetării militare neautorizate sau, în legătură cu ADM și vectorii acestora, sau în alte scopuri ilegale.

Vă rugăm să luați în considerare faptul că și produsele cu dublă utilizare neincluse în listă ar putea necesita o autorizație de export în cazul în care verificarea utilizării finale și a părților implicate declarate sau verificarea din perspectiva riscului de deturnare ridică unele preocupări în sensul dispozițiilor privind controalele exhaustive, prevăzute la articolul 4 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. De obicei, această situație se referă la produsele care au parametri tehnici apropiați de cei ai produselor supuse controlului.

Controale exhaustive pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în listă

Procesul de verificare a exporturilor ar trebui să evalueze posibilitatea ca un produs cu dublă utilizare neinclus în listă să fie utilizat în legătură cu utilizările finale sensibile specificate la articolul 4 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. În cazul în care cercetătorul sau organizația de cercetare are cunoștință sau suspectează că o activitate sau un proiect implică un astfel de risc, el sau ea trebuie să se abțină de la a se implica în continuare în cercetare și să informeze imediat autoritățile competente care vor stabili dacă este necesară o cerere de licență. Pentru mai multe informații privind aplicarea controalelor exhaustive, a se vedea secțiunea 2.3.8.

Stabilirea necesității și solicitarea licenței, inclusiv pentru activități de intermediere, transfer și tranzit controlate

Rezultatul clasificării produselor și al evaluării riscului activității ar putea fi acela că o cerință de obținere a unei licențe ar fi relevantă.

Colectați și diseminați informațiile privind gama de tipuri de licențe (inclusiv licențe individuale, globale și generale) și de operațiuni controlate (export, intermediere, transfer și tranzit), precum și privind procedurile de solicitare a unei licențe legate de controalele UE și naționale aplicabile cu privire la exporturile de produse cu dublă utilizare. Nu pierdeți din vedere că există măsuri naționale de control al exporturilor de produse cu dublă utilizare pentru alte activități, cum ar fi asistența tehnică. A se vedea secțiunea 2 pentru mai multe informații privind posibilele cerințe în materie de autorizare.

Luați în considerare utilizarea procedurilor simplificate de acordare a licențelor (licențe generale) pentru destinațiile menționate în Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare sau a măsurilor naționale.

Asigurați-vă că toți membrii personalului în cauză cunosc diferitele tipuri de licențe și proceduri care trebuie urmate la nivel intern și în vederea transmiterii de informații autorității relevante (cine va putea depune cererea și ce etape trebuie urmate).

⁽⁴¹⁾ În cazul în care partenerul dumneavoastră nu este familiarizat cu cerința privind declarația referitoare la utilizarea finală, luați în considerare redactarea unei scrisori de însoțire (o pagină) în care să explicați aspectele de bază ale controalelor exporturilor de produse cu dublă utilizare și să indicați faptul că documentul solicitat accelerează procesul de solicitare a unei licențe sau chiar ar putea fi necesar pentru primirea unei licențe.

⁽⁴²⁾ Articolul 12 alineatul (4) din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare prevede că acordarea unei autorizații poate fi condiționată de obligația de a furniza o declarație privind utilizarea finală. Prin urmare, informați-vă dacă autoritatea competentă în materie de control al exporturilor solicită (1) o declarație de utilizare finală completată corect și semnată pentru una sau mai multe autorizații; și (2) dacă declarația privind utilizarea finală conține antetul utilizatorului final/destinatarului din țara de destinație finală. Chiar dacă nu există o obligație națională de a transmite o declarație referitoare la utilizarea finală, corect completată și semnată, o astfel de declarație referitoare la utilizarea finală este un mijloc util de verificare a seriozității utilizatorului final/destinatarului, iar informațiile pot fi utilizate pentru a stabili dacă este necesară o autorizație pentru produsele cu dublă utilizare neincluse în listă, în cazul în care există preocupări cu privire la utilizarea finală în sensul dispozițiilor privind controalele exhaustive, prevăzute la articolul 4 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

Post-acordare de licență, inclusiv control al transportului și conformitatea cu condițiile autorizației

Înainte de expedierea efectivă sau de transmiterea unui produs controlat, ar trebui efectuată o verificare finală prin care să se garanteze că au fost parcurse în mod corespunzător toate etapele care vizează conformitatea. Acesta este un moment potrivit pentru a se verifica din nou dacă produsele sunt corect clasificate, dacă au fost verificate semnalele de alertă, dacă verificarea entităților a fost realizată și dacă există sau nu o licență valabilă pentru expediere. Vă atragem atenția asupra faptului că între timp ar fi putut avea loc o modificare a legislației relevante. De exemplu: produsul este acum un produs cu dublă utilizare inclus în listă sau utilizatorul final este în prezent sancționat.

Asigurați respectarea termenilor și condițiilor licenței (inclusiv raportarea). Vă rugăm să aveți în vedere faptul că o licență poate restricționa transferul de tehnologie și software numai către anumiți destinatari și să luați în considerare modul în care partenerii implicați într-o cercetare sensibilă respectă aceste cerințe.

Rețineți că orice modificări ale datelor referitoare la organizație (denumire, adresă și statut juridic), ale datelor privind utilizatorul final și/sau intermediarii și ale datelor privind produsele autorizate pot afecta valabilitatea licenței dumneavoastră.

3.2.5. Analiza performanței, auditurile, raportarea și măsurile corective

Fiecare sistem de gestionare trebuie să facă obiectul unei revizuii periodice pentru a identifica omisiunile și eșecurile operaționale, precum și pentru a-și adapta politicile și procedurile pe baza noilor informații, a cerințelor legale și a celor mai bune practici nou identificate.

Un PIC care funcționează bine conține proceduri de raportare clare cu privire la măsurile de notificare și escaladare pentru personal în cazul apariției unui incident suspectat sau cunoscut de neconformitate. Ca parte a unei culturi solide a conformității, personalul științific și administrativ trebuie să se aibă încredere și să se simtă în siguranță atunci când adresează întrebări sau raportează cu bună credință preocupări referitoare la conformitate.

Analizele performanței, auditurile și procedurile de raportare sunt concepute pentru a detecta inconsecvențele, pentru a clarifica și a revizui rutinele în cazul în care acestea generează (sau riscă să genereze) neconformități, precum și pentru a îmbunătăți eficiența controalelor implementate.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

Rolul acestui element de bază este de a verifica activitatea zilnică de asigurare a conformității în cadrul organizației, de a analiza domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri și de a revizui procedurile în materie de conformitate, dacă se consideră necesar. Informațiile obținute în cursul formării și al creșterii gradului de sensibilizare, precum și alte măsuri de raportare în vigoare pot contribui la evaluarea performanței.

O altă componentă importantă a acestui element de bază o reprezintă auditurile care trebuie efectuate la nivel intern sau de către un auditor independent pentru a verifica dacă PIC este pus în aplicare în mod corect. Dacă resursele o permit, angajarea periodică a unui auditor extern reprezintă o bună practică.

Procedurile de raportare prevăd etapele (de exemplu, procedura de notificare) care trebuie aplicate pe plan intern și extern în cazul unui incident suspectat sau cunoscut de neconformitate.

În cele din urmă, acțiunile corective sunt un set de măsuri corective menite să garanteze că o neconformitate nu se va mai repeta.

Etapele implicate

Prevedeți mecanisme de control ca parte a operațiunilor regulate pentru a monitoriza fluxul de lucru în cadrul organizației pentru a asigura detectarea într-o etapă timpurie a oricăror nereguli. De exemplu, o abordare constă în utilizarea principiului celor patru ochi pentru o clasificare tehnică sau un rezultat al verificării unui export. Luați în considerare atât rolul personalului administrativ, cât și al cercetătorilor în procesul de monitorizare.

Elaborați și efectuați audituri pentru a verifica concepția, caracterul adecvat și eficacitatea PIC.

Asigurați-vă că includeți în audit toate aspectele PIC.

Asigurați-vă că toți membrii personalului, inclusiv studenții, au încredere și se simt în siguranță atunci când adresează întrebări sau raportează cu bună credință preocupări referitoare la conformitate.

Stabiliți proceduri de avertizare și de escaladare, pentru reglementarea acțiunilor personalului în cazul unui incident suspectat sau cunoscut de neconformitate.

Documentați în scris toate încălcările suspectate ale legislației naționale și a UE privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, precum și măsurile corective asociate.

Luați măsuri corective pentru adaptarea operațiunilor de control al exporturilor sau a PIC în funcție de rezultatele analizei performanței, ale auditului sistemului PIC sau ale raportării. Se recomandă partajarea acestor rezultate, inclusiv revizuirea procedurilor și măsurilor corective, atât cu conducerea superioară, cât și cu toți membrii personalului în cauză. Odată ce măsurile corective au fost puse în aplicare, se recomandă adaptarea politicilor și procedurilor PIC, după caz, și comunicarea modificărilor în cadrul organizației.

Un dialog cu autoritatea competentă din țara dumneavoastră poate contribui la limitarea daunelor și la găsirea unor modalități posibile de consolidare a sistemului de control al exporturilor din cadrul organizației de cercetare.

3.2.6. Păstrarea evidențelor și documentarea

Păstrarea proporțională, exactă și trasabilă a evidențelor activităților legate de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare este esențială pentru eforturile în materie de conformitate ale organizației de cercetare. Un sistem cuprinzător de ținere a evidențelor va permite organizației de cercetare să respecte cerințele UE și naționale privind păstrarea documentației⁽⁴³⁾, să își revizuiască și să își îmbunătățească măsurile în materie de conformitate și, de asemenea, va facilita cooperarea cu autoritățile competente în cazul unei anchete privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare sau al unei neconformități verificate.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

Politica de păstrare a documentelor a unei organizații de cercetare trebuie să respecte obligațiile relevante stabilite în legislația sau practica națională (de exemplu, obligația de a păstra și de a urmări documentele referitoare la o autorizație de export cel puțin pentru o anumită perioadă de timp) și ar putea prevedea cerințe suplimentare atunci când se desfășoară activități de cercetare care implică produse, tehnologii și programe informatice controlate. Păstrarea evidențelor privind deciziile luate și măsurile luate în cursul diferitelor proceduri de verificare a exporturilor (de exemplu, un document intern care descrie decizia tehnică de clasificare a unui produs sau a unui proiect colaborativ) poate fi de interes maxim pentru organizație. De exemplu, dacă toate evidențele necesare sunt colectate și corect îndosariate, acest fapt va permite o recuperare eficientă a căutării în timpul procedurilor de evaluare a riscurilor pentru proiectele viitoare, dar și în timpul auditurilor periodice. Este destul de important faptul că păstrarea eficace a evidențelor și documentarea vor demonstra cursul acțiunilor desfășurate atunci când apare o suspiciune sau un caz de neconformitate.

Activitățile de cercetare reprezintă de cele mai multe ori o întreprindere comună și, prin urmare, păstrarea unor evidențe adecvate ale tuturor activităților sensibile poate fi un efort cu adevărat colectiv. În cazul în care o organizație de cercetare întreprinde sau ar putea efectua cercetări controlate în colaborare cu alte organizații, în acordurile oficiale ar putea fi introduse clauze speciale care să precizeze obligațiile tuturor părților implicate de a respecta legislația aplicabilă în materie de control al exporturilor. Astfel de clauze ar putea clarifica cui îi revine responsabilitatea de a solicita o licență și de a respecta cerințele de ținere a evidențelor care decurg din aceasta. Este necesar ca toate părțile implicate să ia măsurile necesare pentru a respecta cerințele în materie de ținere a evidențelor și pentru a se asigura că acțiunile lor nu contravin legislației statului membru al UE în care își au sediul⁽⁴⁴⁾.

Etaple implicate

Verificați cerințele juridice privind păstrarea evidenței (perioada de păstrare în siguranță, sfera de cuprindere a documentelor etc.) în legislația națională din statul membru al UE în care organizația își are sediul.

⁽⁴³⁾ Vă rugăm să consultați obligațiile generale prevăzute la articolul 27 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare și să consultați, după caz, autoritatea națională din țara dumneavoastră în ceea ce privește particularitățile obligațiilor de ținere a evidențelor.

⁽⁴⁴⁾ În funcție de procedurile de acordare a licențelor ale statelor membre, coordonatorul consorțiului – atunci când își are sediul în UE – poate solicita o licență în numele organizațiilor partenere. Pentru mai multe informații, vă rugăm să contactați autoritatea națională din țara dumneavoastră.

Pentru a vă asigura că toată documentația relevantă este la îndemână, luați în considerare stabilirea cerințelor privind păstrarea evidențelor în contractele cu colaboratorii.

Creați un sistem adecvat de îndosariere și recuperare a evidențelor pentru controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare. Sistemele electronice cu funcții de indexare și căutare performante sunt esențiale.

Asigurați-vă că documentele legate de controlul exporturilor sunt păstrate în mod consecvent și pot fi puse imediat la dispoziția guvernului din țara dumneavoastră sau a altor părți externe pentru inspecții sau audituri.

Se recomandă păstrarea evidenței contactelor anterioare cu autoritatea competentă, inclusiv în ceea ce privește controalele privind utilizatorul final/destinația finală al/a produselor cu dublă utilizare care nu sunt incluse în listă și în cazul în care este necesară consultanță tehnică cu privire la clasificare.

3.2.7. Securitatea fizică și a informațiilor

Securitatea fizică și a informațiilor se referă la setul de proceduri interne concepute pentru a asigura prevenirea transferului sau a accesului neautorizat la produsele cu dublă utilizare de către personalul organizației, contractanți, colaboratori sau vizitatori. Ele sunt concepute pentru a funcționa în sinergie cu alte proceduri de securitate internă puse în aplicare de o organizație de cercetare și sunt deosebit de utile pentru monitorizarea și urmărirea transferurilor necorporale de tehnologie.

Deși standardele privind securitatea fizică și a informațiilor nu sunt prevăzute în Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, monitorizarea și asigurarea accesului la produsele controlate pot garanta că niciun export neautorizat nu se va efectua în mod intenționat sau din neglijență.

Ce se așteaptă de la organizațiile de cercetare?

Riscurile în materie de securitate provin atât din amenințările externe, cât și din amenințările interne la adresa unei organizații. În plus, atunci când se elaborează proceduri interne, este adesea mai eficient și mai eficace să se ia în considerare întregul spectru de amenințări și să se dezvolte mecanisme care să abordeze atât riscurile externe, cât și pe cele interne.

Adoptarea unor măsuri de securitate adecvate pentru prevenirea accesului neautorizat sau a eliminării neautorizate a produselor cu dublă utilizare controlate poate fi utilizată pentru atingerea unor obiective diferite. De exemplu, un sistem de monitorizare a persoanelor care au acces în sedii/laboratoare poate ajuta o organizație să respecte atât protocoalele de securitate necesare pentru anumite tipuri de cercetare și control al exporturilor, cât și obligațiile de sancționare care stabilesc restricții în ceea ce privește accesul și utilizarea echipamentelor cu dublă utilizare de către resortisanți ai țărilor terțe. În mod similar, accesul la tehnologia cu dublă utilizare controlată prin intermediul serverelor interne ale organizației de cercetare ar trebui restricționat cât mai mult posibil pe baza principiului necesității de a cunoaște, iar transferurile electronice sensibile ar trebui monitorizate în conformitate cu cerințele în materie de control al exporturilor.

Pentru a proteja proiectele sensibile care implică produse cu dublă utilizare sau alte produse relevante pentru securitate, o organizație de cercetare poate pune în aplicare un set de măsuri interne pentru identificarea și atenuarea riscurilor în mod integrat, abordând astfel atât aspectele fizice, cât și cele legate de securitatea informațiilor și de controlul exporturilor. Se subliniază faptul că autorizațiile de export pentru transferurile necorporale de tehnologie către destinații din afara UE pot face parte dintr-o astfel de abordare integrată.

Etapele implicate

Securitatea fizică

Asigurați-vă, în conformitate cu evaluarea riscurilor efectuată de organizația de cercetare, că produsele cu dublă utilizare controlate sunt protejate împotriva transferului, accesului sau utilizării neautorizate de către membrii întregului personal, inclusiv de către studenți, personalul științific invitat și colaboratorii externi. Printre măsurile de luat în considerare se numără, de exemplu, protejarea fizică a produselor, stabilirea unor zone de acces restricționat și controale ale accesului personalului sau ale ieșirilor.

Securitatea informațiilor

Stabiliți un set de politici și proceduri interne pentru stocarea sigură a software-ului sau a tehnologiei în format electronic cu dublă utilizare care fac obiectul controalelor și pentru accesul în condiții de siguranță la acestea, incluzând verificări cu programe antivirus, criptarea fișierelor, evidențe de auditare și jurnale de audit, controlul accesului utilizatorilor și paravane de protecție (firewall).

În cazul manipulării informațiilor controlate la export în contextul unei colaborări internaționale, asigurați-vă că măsurile de precauție necesare sunt aplicate și de partenerii organizației. O astfel de cerință ar putea fi inclusă în mod specific în acordul/contractul de instituire a colaborării.

Luați în considerare utilizarea sistemelor de clasificare (de exemplu, marcaje) atunci când transmiteți software-uri și tehnologii care conțin informații sensibile sau controlate la export.

Dacă se aplică în cazul organizației dumneavoastră, luați în considerare măsuri de protecție, cum ar fi criptarea de la un capăt la altul pentru încărcarea software-ului sau a tehnologiei în „cloud”, stocarea lor în „cloud” sau transmiterea acestora prin intermediul serviciilor de „cloud” ⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴⁵⁾ În ceea ce privește clarificările de care aveți nevoie în legătură cu standardele de securitate informatică recomandate, vă rugăm să adresați întrebările dumneavoastră autorității naționale competente din statul membru în care este stabilită organizația dumneavoastră.

Apendicele 1

Domenii de cercetare care sunt mai susceptibile de a fi afectate de controalele exporturilor de produse cu dublă utilizare

Este mai probabil ca următoarele domenii de cercetare să fie afectate de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare decât alte discipline de cercetare. Vă atragem atenția asupra faptului că această listă nu este exhaustivă și poate servi drept instrument (neobligatoriu) pentru a identifica mai ușor activitatea de cercetare relevantă. În prezentul apendice, descriptorii cu dublă utilizare (coloana din dreapta) au un caracter mai degrabă general. Controalele specifice exporturilor, care cuprind parametri tehnici foarte preciși, sunt rezumate în anexa I la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, care ar trebui să fie consultate în primul rând.

Domeniile cercetării	Descriptorii cu dublă utilizare
Biologie și (nano) biotehnologie	<p>Agenți patogeni umani, vegetali și animali</p> <p>Toxine</p> <p>Echipamente de protecție, izolare și manipulare biologică</p>
Chimie Știința materialelor avansate	<p>Substanțe chimice, polimeri, lubrifianți și aditivi pentru combustibili</p> <p>Instalații, echipamente și componente de producție chimică, cum ar fi pompele, schimbătoarele de căldură, supapele și coloanele de distilare</p> <p>Echipamente de protecție, izolare și manipulare chimică</p>
Fizică și ingineria nucleară	<p>Reactoare nucleare și echipamente și componente ale acestora special proiectate sau pregătite</p> <p>Material nuclear</p>
Tehnologii energetice și de mediu	<p>Senzori optici și acustici</p> <p>Camere de luat vederi</p>
Informatică și inginerie Tehnologia informației și comunicațiilor	<p>Cod sursă pentru prelucrarea datelor acustice prevăzute în listă</p> <p>Calculatoare digitale de mare robustețe</p> <p>Produse software de intruziune și elemente conexe</p> <p>Sisteme, echipamente, componente și accesorii de telecomunicații (inclusiv pentru interceptare și bruiere)</p> <p>Hardware, software și tehnologie pentru securitatea informațiilor (inclusiv pentru criptare și criptanaliză)</p>
Sisteme electronice de bord și inginerie și proiectare aerospațială	<p>Accelerometre</p> <p>Giroscoape</p> <p>Sisteme de navigație (de recepție)</p> <p>Drone</p> <p>Platforme de lansare</p> <p>Sateți</p> <p>Motoare aeronautice de tip turbină cu gaze</p> <p>Motoare statoreactoare, statoreactoare cu combustie supersonică sau motoare cu ciclul combinat</p>
Semiconductor	<p>Circuite integrate</p> <p>Echipamente de fabricare, testare sau inspecție a semiconductorilor</p> <p>Substraturi pentru discuri semiconductoare (wafer)</p> <p>Software (proiectare asistată de calculator) pentru semiconductori</p>
Inginerie optică	<p>Lasere</p> <p>Senzori optici</p> <p>Camere de luat vederi</p>

Robotică și automatizarea proceselor	Mașini-unelte Roboți, efectori finali și manipuloare articulate controlate de la distanță Sisteme de control dimensional
Fabricația aditivă (imprimare 3D)	Materii prime destinate hranei pentru animale Echipamente de producție
Tehnologiile cuantice	Criptografia cuantică
Inteligența artificială și învățarea automată	Circuite integrate pentru rețele de tip neural Calculatoare neurale Componente electronice
Tehnologii navale	Nave de suprafață Nave subacvatice Sisteme de vizualizare subacvatică Sisteme de transport și generare a energiei electrice
Produse de supraveghere cibernetică	Echipamente de interceptare a telecomunicațiilor mobile Sisteme de supraveghere a internetului Instrumente pentru generarea, comanda și controlul, sau furnizarea de software de intruziune Software-uri de monitorizare în scopuri legate de asigurarea respectării legii Instrumente de investigare a infracțiunilor informatice

Scenarii de cercetare în care pot fi instituite controale ale exporturilor

În continuare sunt prezentate scenarii în care pot fi instituite controale ale exporturilor de produse cu dublă utilizare. Lista nu este exhaustivă.

Scenariu	Ce prevede Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare?	A se lua în considerare, de asemenea
Predarea, consultarea, colaborarea sau munca de cercetare care implică produse cu dublă utilizare în interiorul teritoriului vamal al Uniunii și cercetători invitați din țări terțe	— Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare nu prevede controale pentru persoanele din afara UE care accesează produse cu dublă utilizare pe teritoriul vamal al Uniunii. Prin urmare, nu este necesară nicio licență atât timp cât produsele cu dublă utilizare controlate rămân pe teritoriul vamal al Uniunii. Atunci când cercetătorul invitat dintr-o țară terță se întoarce acasă având acces la (sau deținând) produsul cu dublă utilizare controlat, este necesară o licență.	— În unele cazuri, pe baza dispozițiilor naționale, este necesară o licență de asistență tehnică sau furnizarea de asistență tehnică este interzisă. — Poate fi necesară o licență în cazul în care o entitate sancționată sau o persoană fizică/juridică dintr-o țară sancționată dorește să coopereze în interiorul UE. În unele cazuri, o astfel de cooperare este interzisă în conformitate cu sancțiunile UE.
Predarea, consultarea, colaborarea sau munca de cercetare care implică produse cu dublă utilizare în afara teritoriului vamal al Uniunii	— Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare nu prevede controale pentru persoanele din UE implicate în activități de cercetare în afara teritoriului vamal al Uniunii care implică produse cu dublă utilizare. Prin urmare, în principiu nu este necesară nicio licență <i>atât timp cât nu există acces din interiorul teritoriului vamal al Uniunii la produse cu dublă utilizare controlate.</i>	— În unele cazuri, pe baza dispozițiilor naționale, este necesară o licență de asistență tehnică sau furnizarea de asistență tehnică este interzisă. — Poate fi necesară o licență în cazul în care o entitate sancționată sau o persoană fizică/juridică dintr-o țară sancționată dorește să coopereze în interiorul UE. În unele cazuri, o astfel de cooperare este interzisă în conformitate cu sancțiunile UE.
Organizarea în interiorul teritoriului vamal al Uniunii a unei conferințe/reuniuni/unui seminar/... sau prezentarea la o conferință/reuniune/seminar/... (virtuală/virtual) privind cercetarea care implică produse cu dublă utilizare	— Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare nu prevede controale pentru persoanele din afara UE care accesează produse cu dublă utilizare pe teritoriul vamal al Uniunii. Prin urmare, nu este necesară nicio licență <i>în cazul în care produsele cu dublă utilizare controlate rămân pe teritoriul vamal al Uniunii.</i> Atunci când cercetătorul invitat dintr-o țară terță se întoarce acasă având acces la (sau deținând) produsul cu dublă utilizare controlat, este necesară o licență. — În cazul în care conferința/ședința/seminarul este virtuală/virtual și transmisă/transmis către o destinație din afara UE, atunci este necesară o licență pentru acea parte a cercetării care implică produse cu dublă utilizare controlate.	— În unele cazuri naționale, este necesară o licență de asistență tehnică. — O bună practică în materie de conformitate este de a avertiza participanții cu privire la necesitatea unei licențe atunci când părăsesc teritoriul vamal al Uniunii cu produsul (produsele) controlat(e). — Poate fi necesară o licență în cazul în care o entitate sancționată sau o persoană fizică/juridică dintr-o destinație sancționată dorește să coopereze în interiorul teritoriului vamal al UE. În unele cazuri, o astfel de cooperare este interzisă în conformitate cu sancțiunile UE.
Organizarea în afara teritoriului vamal al Uniunii a unei conferințe/reuniuni/unui seminar/... (virtuale/virtual) sau prezentarea în cadrul unei conferințe/reuniuni/seminar/... (virtuale/virtual) privind cercetarea care implică produse cu dublă utilizare	— Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare nu prevede controale pentru persoanele din UE implicate în afara teritoriului vamal al Uniunii în activități de cercetare care implică produse cu dublă utilizare. Prin urmare, în principiu, nu este necesară nicio licență: — <i>dacă este prezentată oral, chiar și când este înregistrată la fața locului, atât timp cât nu există acces din interiorul teritoriului vamal al Uniunii la produse cu dublă utilizare controlate;</i>	— În unele cazuri, pe baza dispozițiilor naționale, este necesară o licență de asistență tehnică sau furnizarea de asistență tehnică este interzisă. — Poate fi necesară o licență în cazul în care o entitate sancționată sau o persoană fizică/juridică dintr-o țară sancționată dorește să coopereze în interiorul UE. În unele cazuri, o astfel de cooperare este interzisă în conformitate cu sancțiunile UE.

	<ul style="list-style-type: none"> — <i>dacă este însoțită de prezentare sau de alte materiale de conferință în cazul în care informațiile nu respectă pragul (pragurile) de tehnologie supusă controlului.</i> — Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare prevede obligativitatea unei licențe: <ul style="list-style-type: none"> — <i>în cazul în care există acces din interiorul teritoriului vamal al Uniunii la produse cu dublă utilizare controlate;</i> — <i>dacă este însoțită de prezentare sau de alte materiale de conferință (pe suport de hârtie, pe laptop sau pe alt suport fizic, cum ar fi unitate flash USB) care conțin date despre o tehnologie cu dublă utilizare controlată.</i> 	
Publicarea unei tehnologii cu dublă utilizare incluse în listă	<ul style="list-style-type: none"> — O publicație care include date despre o tehnologie care respectă pragurile pentru controlul produselor cu dublă utilizare necesită o autorizație de export. Intenția de a publica (și, prin urmare, actul de publicare) nu este suficientă pentru a fi considerată ca făcând parte din domeniul public și, prin urmare, nu este exceptată de la control. Autoritățile de control al exporturilor se bazează pe diligența necesară a organizației de cercetare pentru a verifica prepublicațiile în domeniul de cercetare sensibile. — În cazul în care o (un proiect de) publicație (sau date primare) îndeplinesc (îndeplinesc) pragurile pentru a conține tehnologii cu dublă utilizare controlate la export, ea/el face obiectul controalelor exporturilor. Acest aspect este valabil atât pentru etapa anterioară publicării, cât și pentru etapa efectivă de publicare. În principiu, acest aspect se poate aplica și unei teze de masterat sau doctorat care respectă pragul (pragurile) de tehnologie supusă controlului. 	Cercetătorul sau organizația de cercetare ar putea avea în vedere modificarea sau omiterea părților specifice care conțin date despre tehnologia controlată sau restricționarea accesului la aceste părți specifice. În cazul în care atenuarea riscurilor nu este fezabilă, cercetătorul sau organizația de cercetare trebuie să contacteze autoritatea competentă cu privire la modul în care trebuie îndeplinită cerința privind licența (de exemplu, cererea individuală de licență).
Informații brevetate și informații pentru cererea de brevet	<ul style="list-style-type: none"> — În principiu, nu este necesară nicio licență, deoarece exportul de informații brevetate care sunt divulgate integral în registrul public este considerat a fi „în domeniul public” și, prin urmare, exceptat de la controlul exporturilor. — Nu este necesară nicio licență pentru exportul informațiilor minime necesare pentru cererile de brevet. 	
Exportul de produse (bunuri) corporale cu dublă utilizare, inclusiv desene ale prototipurilor și echipamente de laborator utilizate	<ul style="list-style-type: none"> — Organizațiile de cercetare pot (re)vinde, dona sau împrumuta produse cu dublă utilizare sau le pot exporta temporar pentru propriile lor proiecte de cercetare. Indiferent dacă produsele sunt noi, în stadiu de prototip sau utilizate, acestea necesită o licență de export în cazul în care sunt enumerate în anexa I și, pentru transferuri în interiorul UE, dacă sunt enumerate în anexa IV la Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. 	

Apendicele 3

Lista semnalelor de alertă

Vigilența în ceea ce privește semnele unor solicitări suspecte este vitală pentru contracararea riscurilor de proliferare a armelor de distrugere în masă, a vectorilor acestora, a acumulării destabilizatoare de arme convenționale sau pentru măsurile naționale complementare vizând produsele cu dublă utilizare neincluse în listă, legate de siguranța publică sau de preocupările legate de drepturile omului.

Unul sau mai multe semnale de alertă enumerate mai jos se aplică situației dumneavoastră? Aceasta este un indicator puternic pentru controale suplimentare. Aceasta nu implică în mod automat necesitatea acordării unei licențe.

Este foarte recomandat să transmiteți informațiile care rezultă în urma controlului sau preocupările dumneavoastră autorității competente din țara dumneavoastră.

Pe baza experienței dumneavoastră sau a politicii interne a organizației dumneavoastră de cercetare, se pot aduce completări sau modificări listei de semnale de alertă de mai jos. Cercetătorii știu, de obicei, cel mai bine ce anume reprezintă o suspiciune în domeniile lor de cercetare.

Cercetarea dumneavoastră

- Cercetarea dumneavoastră implică procese inovatoare sau alternative de dezvoltare, producție sau utilizare a produselor cu dublă utilizare incluse în listă.
- Partenerul dumneavoastră a solicitat personalizarea neobișnuită legată de parametri tehnici din lista produselor cu dublă utilizare sau cererile de modificare creează preocupări cu privire la potențialele utilizări ale produsului personalizat.
- Cercetarea dumneavoastră are o utilitate cunoscută sau suspectată medie sau mare în aplicații cu dublă utilizare militare sau sensibile.

Utilizarea finală și utilizatorul final

- Partenerul/utilizatorul final este nou pentru dumneavoastră (sau organizația dumneavoastră) și informațiile pe care le dețineți despre el sunt incomplete sau incoerente ori este dificil să găsiți informații despre partener în surse deschise.
- Partenerul/utilizatorul final are legături cu domeniul militar, industria de apărare sau un organism de cercetare guvernamental dintr-o țară cu embargo asupra armelor și utilizarea finală declarată este civilă.
- Partenerul/utilizatorul final este conectat la o organizație implicată în activități de cercetare în domeniul militar, al ADM sau al securității cibernetice.
- Partenerul/utilizatorul final nu pare să fie familiarizat cu cercetarea dumneavoastră și caracteristicile sale de performanță (de exemplu, o lipsă evidentă de cunoștințe tehnice; publicațiile sau site-urile de internet publice nu dezvăluie activități de cercetare relevante).
- Partenerul/utilizatorul final solicită o aprobare din partea organizației de cercetare sau solicită cercetătorului să acționeze în calitate de „ambasador” pentru a atrage cercetători din alte instituții în vederea colaborării.
- Partenerul/utilizatorul final solicită cerințe de dezvoltare, producție sau utilizare atipice care par a fi excesiv de capabile pentru utilizarea preconizată.
- Datele de contact din solicitări (de exemplu, numere de telefon, adresa de e-mail și cea poștală) se află în alte țări decât apartenența declarată a partenerului sau s-au schimbat către alte țări între timp.
- Partenerul are un nume de entitate într-o limbă sau cu o referință neașteptată pentru țara de stabilire sau de reședință.
- Site-ul de internet menționat nu conține informații comparativ cu ceea ce se găsește în mod normal pe un site de internet legitim.
- Partenerul/utilizatorul final este reticent în a oferi informații privind utilizarea finală a produselor (de exemplu prin intermediul unei declarații privind utilizarea finală), în a da răspunsuri clare la întrebări comerciale sau tehnice care sunt obișnuite în negocierile normale sau în a furniza o declarație privind utilizarea finală.
- Se oferă o explicație neconvingătoare cu privire la motivul pentru care este solicitată colaborarea, având în vedere activitatea obișnuită a partenerului/utilizatorului final sau sofisticarea tehnică a produselor.
- Cerințe neobișnuite privind confidențialitatea excesivă a clienților, a rezultatelor sau a specificațiilor cercetării?
- Proiect de cercetare neobișnuit în toate sensurile, de exemplu, parteneri de cercetare, praguri de performanță, etape de cercetare și rezultate preconizate atipice, fără o explicație satisfăcătoare.

Transport

- Pentru articole corporale: se solicită aranjamente neobișnuite de transport, ambalare sau etichetare; se refuză codurile Incoterms obișnuite pentru transport, sigilarea containerelor/camioanelor și confirmarea primirii de către destinatar/utilizatorul final; partenerul/utilizatorul final a solicitat ca produsele să fie transferate la o adresă de expediere.

Fonduri, condiții financiare și contractuale

- Finanțarea este oferită de o entitate atipică pentru partenerii dumneavoastră obișnuți din domeniul cercetării.
 - Finanțatorul solicită nepublicarea rezultatelor sau abținerea de la diseminarea rezultatelor pentru utilizare exclusivă sau are cerințe excesive privind proprietatea intelectuală sau confidențialitatea.
 - Finanțatorul refuză să accepte o clauză care nu permite utilizarea finală militară.
 - Nu este clar cine este finanțatorul (nu sunt disponibile site-uri de internet sau informații publice).
 - Finanțatorul comunică numai prin intermediul adresei de e-mail care nu aparține la o organizație de cercetare, la un organism public sau la o întreprindere.
 - Finanțatorul furnizează un buget mare neexplicabil sau neobișnuit de generos pentru un acord de cercetare care nu conține rezultate sau etape concrete.
 - Finanțare din partea unei societăți din străinătate care oferă finanțare fără așteptări sau cerințe în afară de accesul la rezultatele cercetării.
 - Condiții de plată neobișnuit de favorabile, cum ar fi plata unui preț excesiv de mare sau plata integrală în avans.
 - Plata este efectuată de alte părți decât clientul sau intermediarii declarați și urmează altă rută decât produsele.
 - Sunt refuzate serviciile obișnuite de instalare, formare sau întreținere.
 - Amplasamentul instalației este într-o zonă cu un control strict al securității sau într-o zonă în care accesul este sever restricționat.
 - Cerințe neobișnuite privind confidențialitatea excesivă referitoare la destinațiile finale sau la clienți ori la specificațiile produselor.
-

Apendicele 4

Întrebări utile la stabilirea PIC a unei organizații de cercetare

Organizațiile de cercetare pot utiliza următoarea listă neexhaustivă de întrebări utile atunci când elaborează un PIC sau, într-o etapă ulterioară, pentru a revizui un PIC existent. Răspunsurile la aceste întrebări nu ar trebui înțelese ca o asigurare a faptului că PIC este adecvat pentru controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare.

1. Angajamentul conducerii superioare cu privire la conformitate

- Există un angajament al conducerii superioare care să afirme în mod clar angajamentul organizației de cercetare cu privire la controalele exporturilor de produse cu dublă utilizare?
- Angajamentul este ușor de accesat pentru toți angajații?

2. Structura organizatorică, responsabilități și resurse

- Organizația dumneavoastră de cercetare a numit persoana (persoanele) responsabilă (responsabile) să răspundă la întrebările angajaților privind procedurile în materie de conformitate ale organizației de cercetare, o solicitare suspicioasă sau posibile încălcări? Datele de contact ale persoanei (persoanelor) responsabile sunt disponibile pentru toți membri personalului?
- Care sunt părțile sau activitățile din cadrul organizației dumneavoastră de cercetare care se ocupă de conformitatea și controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare?
- În care parte din organizația dumneavoastră de cercetare este situat personalul responsabil de conformitatea schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare? Ar putea exista un conflict de interese între responsabilitățile de asigurare a conformității și responsabilitățile privind atragerea de fonduri pentru cercetare sau asigurarea valorificării cercetării?
- În cazul în care organizația dumneavoastră de cercetare decide să externalizeze gestionarea conformității schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare, cum este organizată interacțiunea cu organizația dumneavoastră de cercetare?
- Câte persoane sunt angajate să se ocupe numai de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare sau au această responsabilitate alături de alte sarcini? Există înlocuitori?
- Cum este organizată relația dintre personalul responsabil de controlul exporturilor și conducerea superioară, de exemplu în ceea ce privește schimbul de informații?
- Organizația dumneavoastră de cercetare documentează și distribuie către toți membrii relevanți ai personalului setul de politici și proceduri care vizează controalele exporturilor de produse cu dublă utilizare? În ce format?
- Sunt disponibile instrumente electronice care să susțină procedurile în materie de conformitate ale organizației dumneavoastră de cercetare?

3. Formare și creșterea gradului de sensibilizare

- Organizația dumneavoastră de cercetare pune la dispoziție cursuri de formare sau activități de creștere a gradului de sensibilizare în materie de conformitate (adaptate)?
- Ce formate oferă organizația dumneavoastră de cercetare pentru cursurile de formare sau activitățile de creștere a gradului de sensibilizare în materie de conformitate? Câteva exemple în acest sens sunt: seminare externe, abonare la sesiuni de informare oferite de autoritățile competente, evenimente de formare în cadrul companiei etc.
- Cum se asigură faptul că personalul responsabil de controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare este instruit în mod corespunzător și bine informat cu privire la toate actele cu putere de lege și actele administrative relevante?

4. Proceduri de verificare a exporturilor**4.1. Clasificarea produselor**

- Sunt toate produsele de export relevante evaluate în raport cu măsurile restrictive sau cu listele UE și naționale privind controlul schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare și cine este responsabil pentru această evaluare?
- Organizația dumneavoastră de cercetare este implicată în transmiterea electronică de software sau tehnologie cu dublă utilizare? Dacă da, cum asigură organizația de cercetare conformitatea controalelor privind software-ul sau tehnologia?
- Sunt instituite proceduri pentru angajații care accesează tehnologia sau software-ul supuse controlului atunci când vizitează alte țări?
- Este înregistrată clasificarea produselor primite sau fabricate de organizația dumneavoastră de cercetare?

- Modificările listelor naționale și ale UE privind controlul produselor cu dublă utilizare sunt integrate în procedurile de clasificare ale organizației dumneavoastră de cercetare?
- Având în vedere articolul 11 alineatul (9) din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare, documentele comerciale privind transferurile în interiorul UE de produse cu dublă utilizare corporale menționează faptul că produsele respective fac obiectul controalelor în cazul în care sunt exportate din UE?

4.2. Evaluarea riscurilor activității controlate

A se vedea apendicele 3 la prezentele orientări pentru o listă neexhaustivă a întrebărilor referitoare la semnalele de alertă care pot sprijini procesul de verificare a exporturilor organizației dumneavoastră de cercetare în vederea detectării solicitărilor suspecte provenite din partea clienților.

- Care sunt procedurile pentru tratarea rezultatelor pozitive și negative generate de evaluarea riscurilor activității controlate?
- Cum sunt soluționate rezultatele „fals pozitive” (o preocupare inutilă) ale evaluării verificării exporturilor?

Verificări ale destinațiilor și entităților care fac obiectul unui embargo, al unei sancțiuni sau care sunt sensibile

- În timpul evaluării riscurilor activității controlate, cum ia în considerare organizația dumneavoastră de cercetare măsurile restrictive (inclusiv sancțiunile)?

Verificarea utilizării finale și a părților implicate declarate

- Care sunt procedurile interne pentru procesul de verificare a utilizării finale și a părților implicate declarate?
- Cum sunt verificate părțile implicate (noi)? Verificați din nou, periodic, partenerii sau finanțatorii existenți?

„Controale exhaustive” pentru produsele cu dublă utilizare care nu sunt incluse în listă

- Cum sunt colectate și utilizate informațiile care generează preocupări privind utilizarea finală declarată (în sensul dispozițiilor privind controalele exhaustive ⁽⁴⁶⁾)?

Verificarea riscului de deeturnare

- Organizația dumneavoastră de cercetare dispune de proceduri de verificare a riscului de deeturnare?

4.3. Stabilirea necesității și solicitarea licenței, inclusiv pentru activități de intermediere, transfer și tranzit controlate

- Cum se asigură că, în fiecare caz individual, se solicită/utilizează tipul corect de licență (licențe individuale, globale sau generale)?
- Cum se asigură faptul că tipuri mai puțin evidente de export și alte activități care fac obiectul restricțiilor sunt recunoscute ca atare și nu se derulează cu încălcarea legilor UE și ale statelor membre în materie de control al schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare?

4.4. Post-acordare de licență, inclusiv control al transportului și conformitatea cu condițiile autorizației

- Se realizează o evaluare finală a riscurilor activității controlate înainte de expedierea sau transmiterea produselor cu dublă utilizare?
- Cum asigură organizația dumneavoastră de cercetare conformitatea cu termenii și condițiile (inclusiv raportarea) aferente licenței (licențelor)?

5. Analize ale performanței, audituri, raportare internă și măsuri corective

- Procedurile de operare zilnice relevante ale companiei fac obiectul unei analize (aleatorii) a performanței controlului privind schimburile comerciale cu produse cu dublă utilizare?

⁽⁴⁶⁾ Articolele 4, 5, 9 și 10 din Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

- Organizația dumneavoastră de cercetare dispune de proceduri de audit intern sau extern?
- Organizația dumneavoastră de cercetare dispune de proceduri de avertizare sau escaladare?
- Ce măsuri corective ia organizația dumneavoastră de cercetare în cazul neconformității?

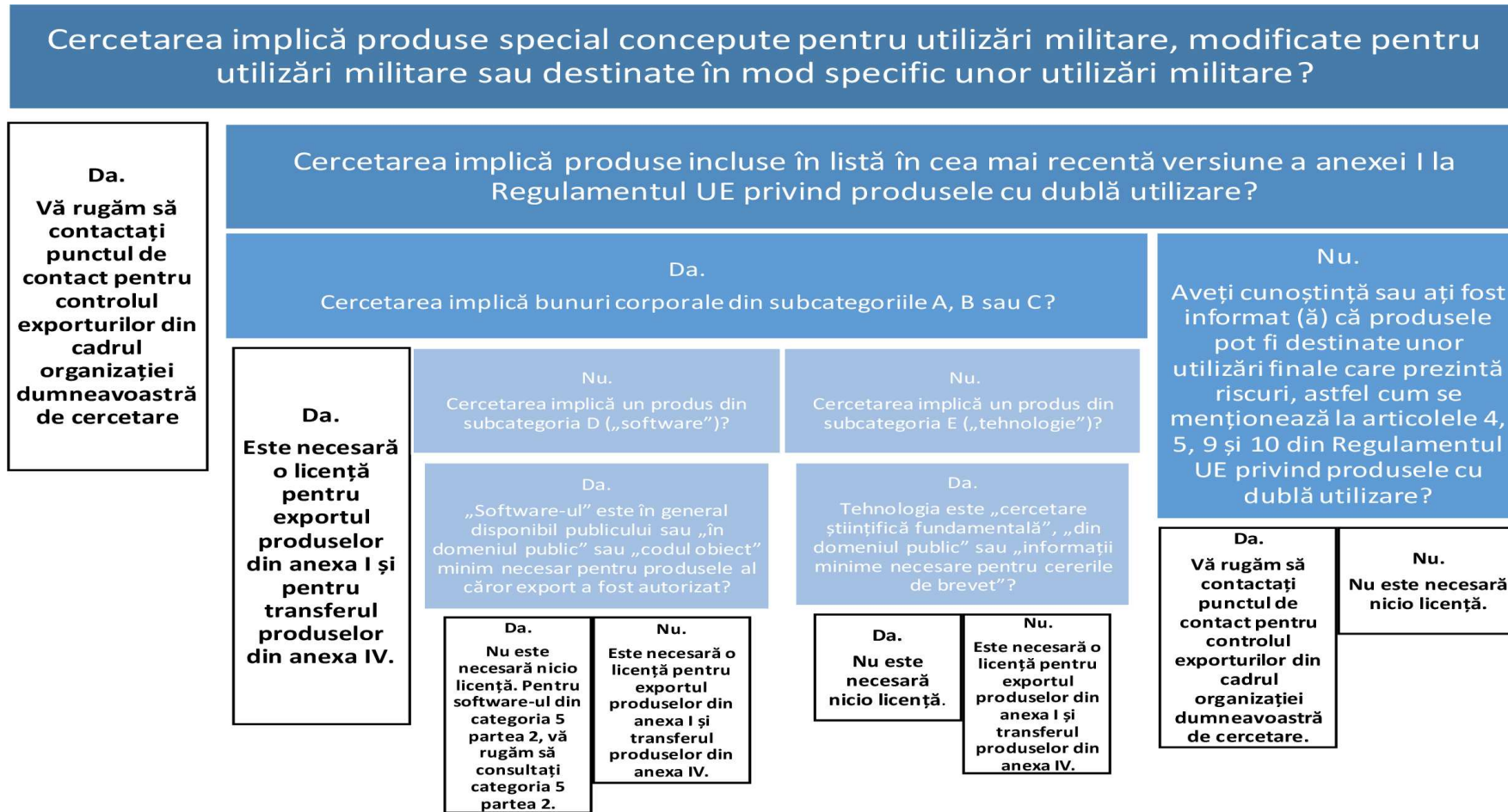
6. Păstrarea evidențelor și documentarea

- Care sunt procedurile organizației de cercetare de îndosariere și recuperare a documentelor legate de controlul schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare? Organizația dumneavoastră de cercetare ia în considerare includerea unui registru al contactelor anterioare cu autoritatea competentă?
- Personalul responsabil de controlul schimburilor comerciale cu produse cu dublă utilizare și partenerii comerciali relevanți cunosc cerințele juridice privind păstrarea evidențelor?
- Registrele sunt inspectate din punctul de vedere al exhaustivității, exactității și calității?

7. Securitatea fizică și a informațiilor

- Organizația dumneavoastră de cercetare pune în aplicare măsuri de securitate cibernetică pentru protejarea software-ului și tehnologiei cu dublă utilizare și asigură faptul că acestea nu se pierd, nu sunt ușor de furat sau sunt exportate fără o licență valabilă?
 - Organizația dumneavoastră de cercetare poate identifica etapele critice și vulnerabilitățile conexe la nivelul securității fizice și a informațiilor în legătură cu produsele cu dublă utilizare?
-

Diagrama cerințelor în materie de licențe pentru exporturile și transferurile în interiorul UE de produse cu dublă utilizare ⁽⁴⁷⁾

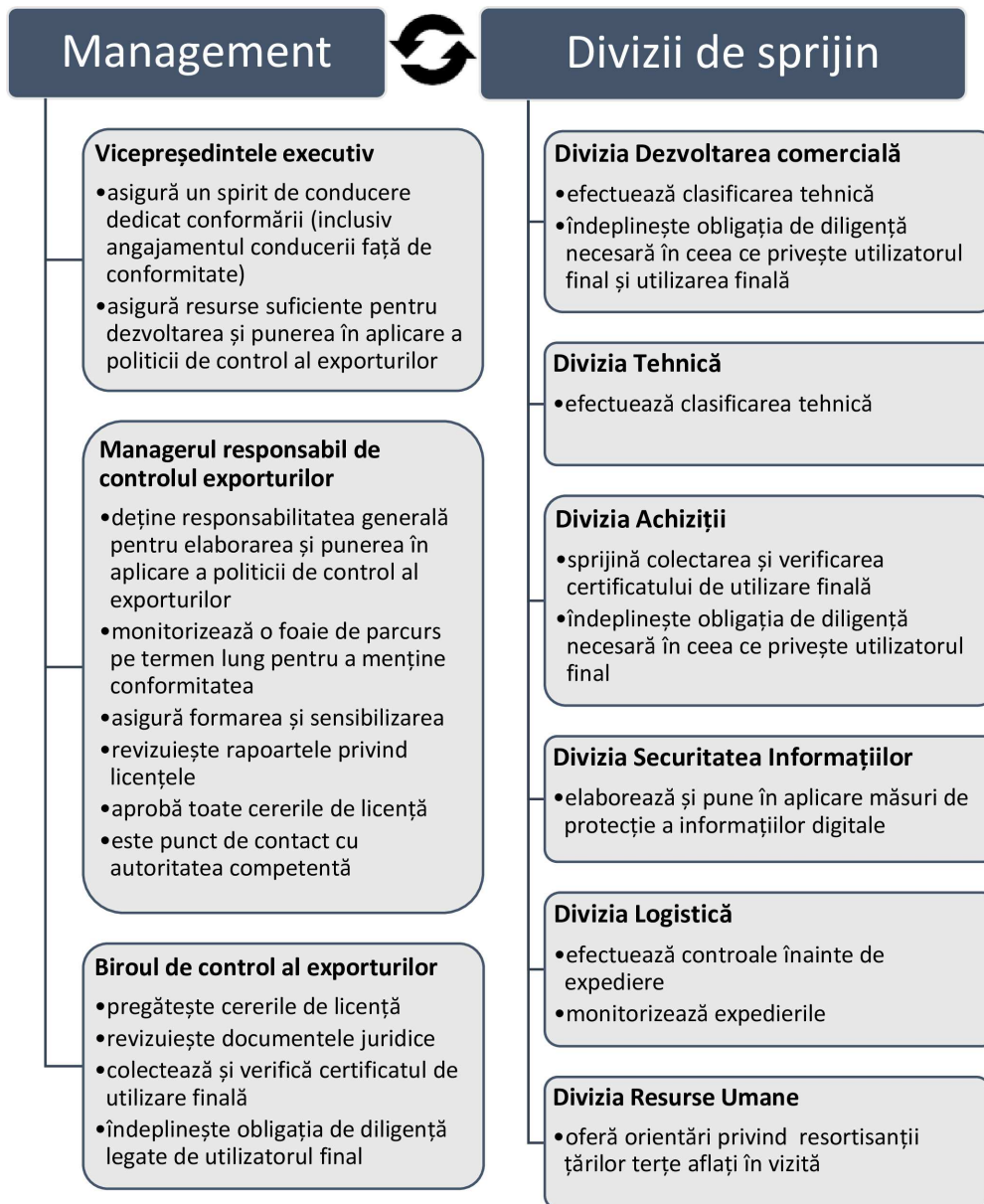
⁽⁴⁷⁾ Această schemă nu include cerințele de acordare a unei licențe pentru produsele special concepute sau modificate pentru utilizări militare. Vă rugăm să consultați informațiile relevante furnizate de organizația de cercetare sau de autoritatea competentă din țara dumneavoastră. Terminologia cu ghilimele duble (adică „software”) se referă la definițiile prevăzute în Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare.

Apendicele 6

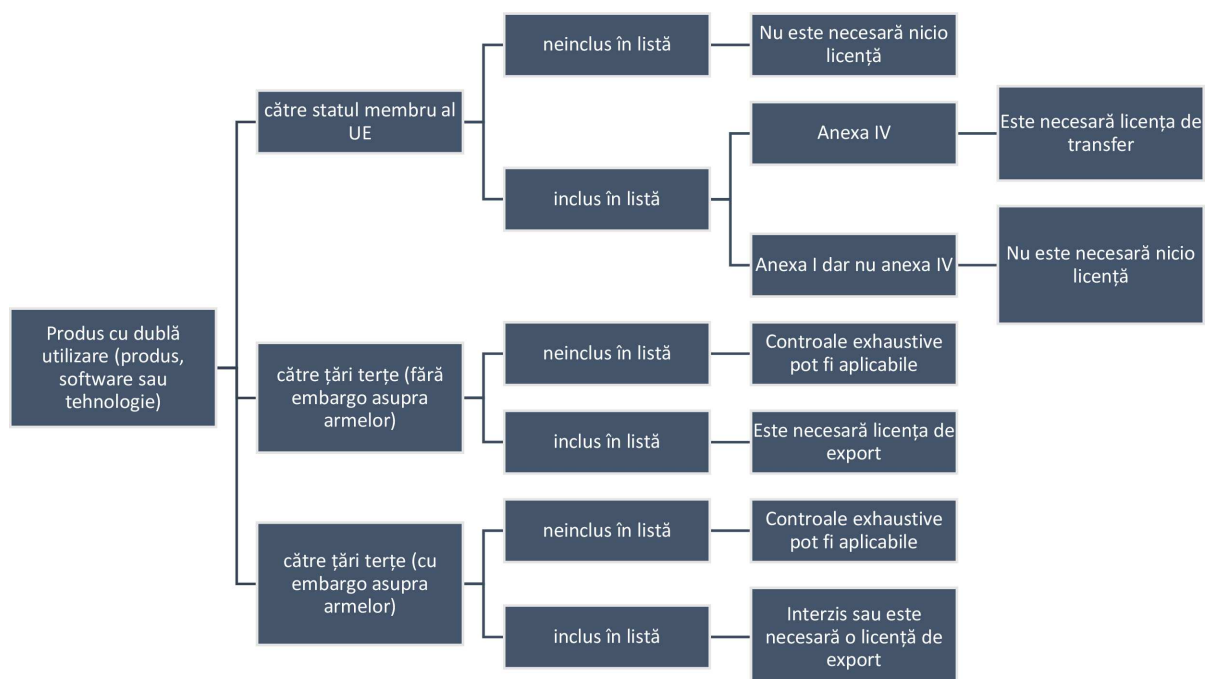
Exemple de posibile structuri de organizare a asigurării conformității într-o organizație de cercetare

Aceste exemple ilustrează cine ar putea prelua rolurile și responsabilitățile în materie de conformitate în cadrul unei organizații de cercetare. Prima figură se bazează pe o structură mai „tradițională” a organizațiilor de cercetare, cum ar fi o universitate; cea din urmă se referă mai mult la o structură de centru de cercetare aplicată. Aceste exemple au fost colectate în procesul de elaborare a orientărilor și au fost anonimizate.

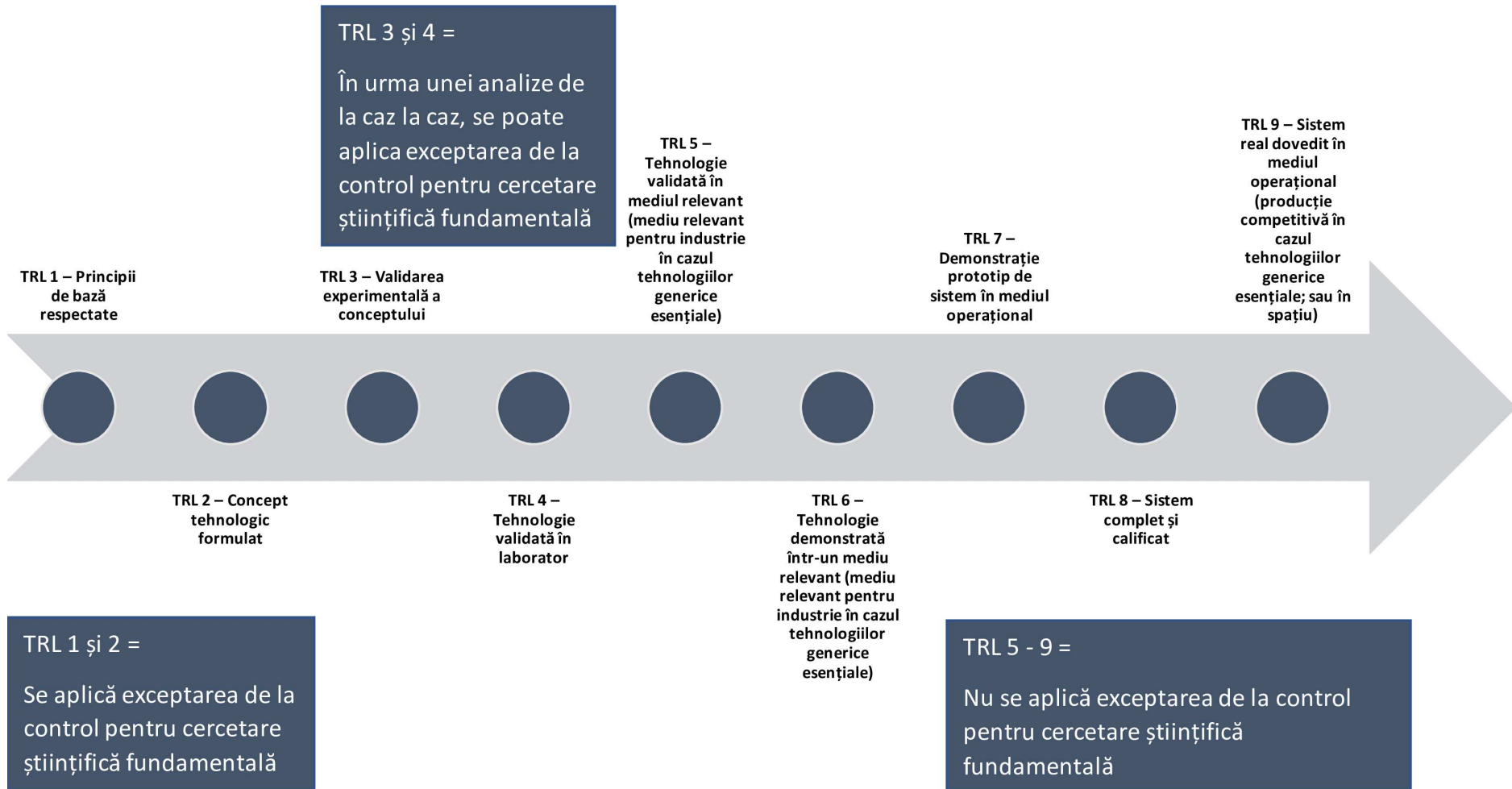

Apendicele 7

Rezumatul cerințelor în materie de licențe pentru produsele cu dublă utilizare ⁽⁴⁸⁾

⁽⁴⁸⁾ Apendicele 7 este un rezumat al cerințelor în materie de licențe pentru produsele cu dublă utilizare în conformitate cu Regulamentul UE privind produsele cu dublă utilizare. Reglementările naționale pot impune cerințe suplimentare în materie de acordare de licențe. Prezentul apendice nu include cerințele în materie de acordare de licențe pentru produsele special concepute sau modificate pentru utilizări militare. Vă rugăm să consultați informațiile relevante furnizate de autoritatea competentă din țara dumneavoastră.

Niveluri de maturitate tehnologică

*Apendicele 9***Referințe și contacte**

Lista autorităților competente în materie de control al exporturilor din statele membre ale UE este disponibilă pe următoarea pagină de internet:

<https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>

Lista UE a măsurilor naționale este disponibilă pe următoarea pagină de internet:

<https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>

Vă rugăm să consultați orice materiale naționale suplimentare de orientare din partea autorității competente din țara dumneavoastră, dacă sunt disponibile.
